

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

Nr. 11

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van vrijdag 18 juni 2021

Ochtendvergadering

INHOUD

BERICHTEN VAN VERHINDERING	4
BEGROTINGSSTUKKEN VAN DE RAAD (R.v.O., art. 53)	
Rekening voor het dienstjaar 2020 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds – Stuk 9B (2020-2021) – Nr.1	
Algemene bespreking	4
<i>Sprekers: Guy Vanhengel, verslaggever – Mathias Vanden Borre</i>	
 Stemmingen	
.....	4
.....	

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)	5
- van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, over de focus die het College legt bij de taalstimulering tijdens de VGC-speelpleinwerking	
<i>Sprekers: Dominiek Lootens-Stael – Khadija Zamouri – Cieltje Van Achter – Pepijn Kennis – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
- van mevrouw Khadija Zamouri aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende het rapport van de GACB	
<i>Sprekers: Khadija Zamouri – Arnaud Verstraete – Els Rochette – Mathias Vanden Borre – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter</i>	
- van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs	
<i>Sprekers: Arnaud Verstraete – Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- van mevrouw Els Rochette aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de taalscreenings in het kleuteronderwijs	
<i>Sprekers: Els Rochette – Gilles Verstraeten – Khadija Zamouri – Sven Gatz, collegelid</i>	
VRAGEN (R.v.O., art. 58)	25
- van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de organisatie van jeugd- en sportactiviteiten tijdens de zomervakantie	
<i>Sprekers: Mathias Vanden Borre – Pascal Smet, collegelid</i>	
- van de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over de zomerscholen	
<i>Sprekers: Gilles Verstraeten – Sven Gatz, collegelid</i>	
- Van de heer Arnaud Verstraete aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, over een potentiële samenwerking tussen de Bûmplanters en Brusselse scholen	
<i>Sprekers: Arnaud Verstraete – Sven Gatz, collegelid</i>	
ACTUALITEITSDEBAT (R.v.O., art. 60, 5, c)	32
- van mevrouw Els Rochette aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende mogelijke sluitingen van de consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel	
- van de heer Dominiek Lootens-Stael aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende dreigende sluiting van consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel	
- van mevrouw Cieltje Van Achter aan mevrouw Elke Van den Brandt, collegevoorzitter bevoegd voor Begroting, Welzijn, Gezondheid, Gezin en Stedelijk beleid, betreffende mogelijke sluiting van de Brusselse consultatiebureaus van Kind en Gezin	

Sprekers: Els Rochette – Dominiek Lootens-Stael – Cieltje Van Achter – Elke Van den Brandt, collegevoorzitter

BIJLAGEN 40

TREFWOORDENREGISTER 41

11de vergadering

Vergadering van vrijdag 18 juni 2021

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 9.42 uur geopend.

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouwen Bianca Debaets, Soetkin Hoessen en Hilde Sabbe laten zich verontschuldigen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Ik wil graag de N-VA-fractie bedanken. De meerderheid is niet in aantal en deze fractie heeft aanvaard om tijdens de stemming straks het quorum te voorzien.

Rekening 2020 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds

Algemene bespreking

De heer Guy Vanhengel, verslaggever: Ik verwijs graag naar het uitstekende schriftelijke verslag, waarvoor ik de Diensten ook bedank.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Namens mijn fractie wil ik ook de Diensten bedanken voor het uitstekend geleverde werk. Ik bedank ook de raadsleden voor de constructieve houding in het Bureau, over de grenzen van oppositie en meerderheid heen. Daar is de Raad alleen maar bij gebaat. Wij zullen dit dus ook goedkeuren.

- De bespreking is gesloten.

Stemmingen

- De Rekening 2020 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt aangenomen met 12 stemmen voor.

Hebben ja gestemd: Jan Busselen, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Els Rochette, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Khadija Zamouri, Fouad Ahidar.

- De Rekening van het Reservefonds worden aangenomen met 12 stemmen voor.

Hebben ja gestemd: Jan Busselen, Carla Dejonghe, Pepijn Kennis, Dominiek Lootens-Stael, Els Rochette, Lotte Stoops, Cieltje Van Achter, Mathias Vanden Borre, Guy Vanhengel, Arnaud Verstraete, Khadija Zamouri, Fouad Ahidar.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

De focus die het College legt bij de taalstimulering tijdens de VGC-speelpleinwerking

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Het Onderwijscentrum Brussel (OCB) en de VGC-speelpleinen werkten met de steun van de Vlaamse overheid het project ‘Hier Spelen we met Taal’ uit. Dat zou vanaf deze zomer uitgerold worden op de speelpleinen van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC).

Dit project wil de nadruk nog meer leggen op het thema taal tijdens de vakantie en stimuleert het taalgebruik op de speelpleinen en thuis.

Voor een paar 1.000 kinderen die Nederlandstalig onderwijs volgen, maar in eigen omgeving soms onvoldoende consequent in aanraking komen met het Nederlands, zeker tijdens de vakantie, is dat een goede zaak om hun kennis niet te laten verwateren of zelfs te versterken.

De uitleg die ik daarover las in de pers, komt verwarrend over. Men stelt daarin dat het de bedoeling is kinderen zoveel mogelijk taal te laten gebruiken. Dat is nogal logisch, alsof kinderen doorgaans gebarentaal gebruiken of zwijgen tijdens het spelen. Het actief taalgebruik tijdens het spel versterken, is voor mij een vanzelfsprekendheid. Toch kan communicatie in een meertalige omgeving best wel al eens moeilijk zijn. Daar hebben we alle begrip voor. Maar het gaat om de werking van de VGC waarbij de ‘N’ toch centraal staat. Dan is het vanzelfsprekend of normaal dat het Nederlands altijd en overal op de eerste plaats staat, ook op de speelpleinwerking. Dat daarnaast ook aandacht besteed wordt aan andere talen en taal in het algemeen dat begrijp ik volkomen. Ik lees ook: *“In de eerste plaats het Nederlands, maar ook andere talen komen aan bod.”*

Maar wat ik niet begrijp, is dat de collegevoorzitter volgend citaat laat optekenen: *“In Brussel worden meer dan 100 verschillende talen gesproken. De VGC werkt voluit mee aan Brussel als een meertalige stad die positief omgaat met al die talen. Het speelplein is dan ook de ideale plek om spel en plezier te combineren met taalstimulering, want hoe vaker je een taal hoort en zelf kunt gebruiken, hoe beter je die taal leert.”* Dat zei ze in *Bruzz* op 7 juni 2021.

Ik vraag me af hoe het nu zit. Gaat de VGC alle talen stimuleren en wordt het Nederlands 1 van de vele minderheidstalen, een signaal dat we eerder al kregen vanuit het College? Of komt men open en volwassen naar buiten als voortrekker van het gebruik van het Nederlands? Die laatste optie is uiteraard de meest logische en noodzakelijke.

De collegevoorzitter geeft met haar verklaring gewild of ongewild toch een diffuus beeld van het taalbeleid van de VGC. Het is niet de eerste keer dat dit gebeurt.

Kan de collegevoorzitter bevestigen dat het gebruik van het Nederlands, ook in de speelpleinwerking, altijd en overal op de eerste plaats wordt gesteld? Zal de speelpleinwerking net gebruikt worden om het Nederlands levendig te houden in de vakantiemaanden en zelfs te versterken? Wat wordt er gedaan om de kennis en het gebruik van het Nederlands op en rond de speelpleinen te versterken?

Kan de collegevoorzitter meer bijzonderheden geven over de taalvorming die de monitoren genieten? We mogen hopen dat zij het Nederlands goed machtig zijn. Wordt er meer gedaan dan enkel materiaal aangeboden of zijn er ook vormingsmomenten of cursussen voorzien?

Jonge mensen die actief zijn in het jeugdwerk zijn vaak later ideale leerkrachten. Wordt dat bekeken? Wordt dat later uitgespeeld? Hoe verloopt de aanwerving van monitoren voor aanstaande zomer? Loopt dat vlot of zijn er meer problemen dan anders?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Dit is een interessante vraag. Het is een goede zaak dat er op de speelpleinen ingezet wordt op Nederlands. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest horen de meeste kinderen die naar het Nederlandstalig onderwijs gaan Nederlands op school, maar daarbuiten veel minder. We proberen dat uiteraard zoveel mogelijk te doen, bv. tijdens de naschoolse activiteiten. Ik herinner me nog dat collega's tijdens de vorige legislatuur ijverden om kinderen op speelpleinen meer het spel te laten beleven dan de focus te leggen op taal. Vanwaar komt dan die ommekeer?

Mevrouw Cielte Van Achter (N-VA): Speelpleinen zijn heel belangrijk voor onze Brusselse ketjes. Ze moeten ook in de zomer kunnen spelen met hun vriendjes, Nederlands horen en Nederlands spreken. Onze taal gebruiken, ook in de vakantiemaanden, is heel belangrijk. Ik ben ook benieuwd naar de evoluties in dit dossier. In de vorige legislatuur was er inderdaad veel discussie over het feit dat er zoveel aandacht was voor taal op de speelpleinen. De ene strekking vond dat speelpleinen er vooral waren om te spelen, niet om iets te moeten. De andere strekking wilde toch voldoende aandacht schenken aan taal. Volgens mij kunnen de 2 perfect verzoend worden. Wat zijn de resultaten van de ommekeer die in de vorige legislatuur werd doorgevoerd? Wordt daar nu opnieuw van afgeweken of is het gewoon een verderzetting van het huidige beleid?

De heer Pepijn Kennis (Agora): Ik ben zelf heel lang animator, hoofdanimator en – toen dat nog bestond – beheerder geweest van speelpleinen van de VGC. Ik heb daar bijna altijd Nederlands gesproken. Ik heb echter vooral gemerkt dat het een enorme kans bood om je te ontplooien, deels op taalniveau, maar ook op andere niveaus.

Heel veel van de kinderen die toen naar speelpleinen kwamen, zijn nu de mensen die in Brussel sociaal-culturele verenigingen en jeugdverenigingen uit de grond stampen. Als kind waren ze het Nederlands misschien nog niet helemaal machtig, maar dat maakte niet veel uit: de focus lag op spelen, en spelenderwijs ontstonden er talige oefenkansen.

Dat 'volop spelen' was echt de essentie van de speelpleinwerking. Het bood groeikansen, zowel voor animatoren als voor kinderen. Mijn angst is dat als we de focus te zwaar leggen op taalverwerving en taal oefening, we het spelen verliezen. Ik herinner me de Taalbox waarmee we

op een gegeven moment aan de slag konden: daar was allemaal goed over nagedacht, maar het kader was zo strak dat we er weinig mee deden. Ja, de dobbelstenen die erbij zaten, gebruikten we bij andere spelletjes...

Welke vorm krijgt de taalfocus binnen de speelpleinwerking? Blijft de focus liggen op spelen, of bestaat het risico dat het afglijdt naar een soort van zomerschool, in een schoolse context? Dat lijkt me niet de beste manier. Volgens mij kunnen we al spelende heel veel aan taalverwerving doen en kunnen we eraan bijdragen dat kinderen zich ontplooiën. Dat is mijn persoonlijke ervaring van de VGC-speelpleinen.

Mevrouw de collegevoorzitter, welk evenwicht zoekt u precies en hoe wilt u dat deze zomer bereiken op de VGC-speelpleinen?

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Allereerst wil ik iets zeggen over gebarentaal. Het is belangrijk dat we gebarentaal als een volwaardige taal omarmen. Ik heb zelf lessen gevolgd, en het is allemaal niet zo eenvoudig als het lijkt.

Met de speelpleinen bereiken we heel veel jongeren, jongeren die kansen moeten krijgen om zich te ontplooiën en te ontwikkelen, zoals de heer Pepijn Kennis het terecht noemt. Dat kan evenwel perfect binnen een context waarin men bewust werkt aan taal en waar taligheid vooropstaat.

Er is geen sprake van een omslag. Deze campagne betekent geen breuklijn met het verleden. Het is niet zo dat de activiteiten op speelpleinen ineens op een heel andere manier zullen worden ingevuld. We willen gewoon instrumenten aanreiken om met die taligheid om te gaan.

“*Spelen is altijd taal*”, zegt u, maar dat klopt niet helemaal. Niet elke vorm van spel is taal, niet elke vorm van taal is spel. We zoeken naar een manier om daarmee om te gaan. De heer Pepijn Kennis merkt terecht op dat sommige instrumenten niet werkten. Wel, laten we dan zoeken naar instrumenten die wel werken, die bruikbaar zijn en tot win-winsituaties leiden. Laten we de doelstellingen niet tegen elkaar opzetten. Op een positieve manier omgaan met taal en kansen bieden om Nederlands te leren, hoeft niet in strijd te zijn met een fijne vakantie waar je kunt spelen en je kunt ontwikkelen. We zoeken dus naar de geschikte instrumenten.

Ook werd de vraag gesteld waarom we niet onomwonden opkomen voor het Nederlands. Voor mij is ‘opkomen voor het Nederlands’ niet in strijd met ‘een meertalige stad omarmen’. Die 2 gaan hand in hand. Daarvan zijn wij een goed voorbeeld, met ons Nederlandstalig onderwijs, maar evengoed met de speelpleinen. Die bieden op een zinvolle manier kansen aan kinderen om zich te ontwikkelen binnen een Nederlandstalige context, want daar is vraag naar. Tegelijk zijn we ons bewust van de taalvaardigheid die die kinderen al hebben en zien we dat als een rijkdom. Dat omarmen we, daarmee gaan we aan de slag.

Op de VGC-speelpleinen is en blijft het Nederlands de voertaal. Heel wat Brusselse kinderen en jongeren uit het Nederlandstalig onderwijs gebruiken het Nederlands alleen op school. Daarom is het zo belangrijk dat er ook buiten de schoolmuren een mogelijkheid is om met het Nederlands in contact te komen. Op de speelpleinen leren de kinderen het Nederlands spelenderwijs beter kennen. We zetten daarbij in op een nood en een vraag, zowel van ouders als van scholen die voor hun leerlingen op zoek zijn naar een Nederlandstalig vrijetijdsaanbod.

Het Nederlands staat dus centraal, maar ook andere talen kunnen aan bod komen. Door op een doordachte manier om te gaan met andere talen, voelen kinderen zich enerzijds gewaardeerd in hun eigenheid, zitten ze beter in hun vel en krijgen ze meer vertrouwen. Maar ook het Nederlands, dat ze soms nog niet zo goed beheersen, leren ze actief te gebruiken. Het is bekend dat een goed ontwikkelde thuistaal kinderen helpt om het Nederlands en andere talen beter onder de knie te krijgen.

Wij geloven dus rotsvast in een positieve stimulering van kennis en een positief gebruik van het Nederlands. De campagne ‘Hier spelen we met taal’ zal deze zomer specifiek inzetten op taalstimulering op de speelpleinen. Het OCB heeft een brede waaier aan stimulerende en inhoudelijk ondersteunende acties ontwikkeld om de monitoren te ondersteunen bij taalstimulering op het speelplein. Er zijn filmpjes met taaltips, een *tool* om animatoren te helpen om talige activiteiten te kiezen en te ontwikkelen, een bordspel om onder animatoren te spelen en hen zo inzicht in bij te brengen op het vlak van taalstimulering, een bundel met talige activiteiten enzovoort. De ‘mensen op het terrein’ krijgen dus handvaten aangereikt over hoe met taal om te gaan binnen een specifieke context. De lokale speelpleinondersteuner van OCB volgt het thema taalstimulering op via werkmomenten, vorming, observaties, kleine bewustmakingsacties... We proberen ook de ouders erbij te betrekken via kaartjes die ze mee naar huis krijgen en waarin taaltips verwerkt zitten. Zo blijft het gesprek aan de gang, ook na het speelplein. Op de website van ‘Hier spelen we met taal’ vindt u alle informatie terug en krijgt u een goed beeld van de campagne.

De werving van animatoren verloopt ook dit jaar vlot. Er zijn opnieuw voldoende kandidaten om aan de slag te gaan op de speelpleinen. Dat is goed nieuws, en het toont ook het enthousiasme dat voor Brussel bestaat. In de *pool* van speelpleinanimatoren zitten zeker talentvolle profielen die later kunnen doorgroeien naar het onderwijs. De onderwijs-ondersteuners van het OCB, die het speelplein ondersteunen, hebben hier oog voor en motiveren animatoren om te kiezen voor een onderwijsopleiding. Dit jaar zullen animatoren ook op een ludieke manier informatie krijgen over de lerarenopleiding. Zo hopen we de zin en de interesse die er is om met jongeren om te gaan, duurzaam te verankeren en geïnteresseerden door te loodsen naar het lerarenberoep.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik dank de collegevoorzitter voor haar antwoord, dat zeker een aantal correcte invalshoeken bevat.

Wat de zoektocht naar monitoren betreft, gaf ik in het verleden al de suggestie om te rekruteren onder de leden van Nederlandstalige jeugdbewegingen, voor zover dat nog niet zou gebeuren. Dan kom je automatisch terecht bij jongeren die al ervaring hebben om op een speelse manier met jongeren om te gaan.

De heer Pepijn Kennis heeft gelijk als hij zegt dat de speelpleinwerking geen zomerschool mag worden. Speelpleinen mogen geen al te schools karakter krijgen. Dat trekt kinderen en jongeren niet aan, maar het is ook niet nodig. Taal aanleren hoeft geen last te zijn. Ik ben ervan overtuigd dat taal op een sympathieke, speelse manier kan worden aangebracht, zonder dat dat ervaren wordt als een last of plicht.

Tot slot, nog een bemerking. Ik heb geen tegenstrijdige signalen gehoord bij de collegevoorzitter. “*Nederlands is de voertaal*”, zei zij, maar volgens mij moeten we echt maximaal inzetten op dat Nederlands. Thuistalen stimuleren is niet de taak van de

speelpleinwerking; nee, het Nederlands moet gestimuleerd worden. Volgens mij is dat het mooiste cadeau dat wij de leerkrachten in het Brusselse Nederlandstalig onderwijs kunnen geven: van de vakantieperiode gebruikmaken om opgedane kennis wat bij te spijkeren, zodat er in september nog wat Nederlands in het hoofd van onze kinderen overblijft.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Als ik de collegevoorzitter hoor, is er in feite sprake van een voortzetting van de keuzes die tijdens de vorige bestuursperiode werden gemaakt. Ik kan me daarin vinden, en ik hoop dat massaal veel kinderen en jongeren deze zomer zullen kunnen genieten van de speelpleinen en daar nieuwe vaardigheden leren, elkaar ontmoeten, spelen, genieten en ook Nederlands leren. Dat is voor ons heel belangrijk.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik dank de collegevoorzitter voor haar gedetailleerde uitleg en juich de plannen toe. Het is altijd al de inzet van Open Vld geweest om – natuurlijk spelenderwijs – kinderen op een professionele manier te begeleiden zodat ze sterker staan in hun schoolloopbaan. Doe zo voort!

De heer Pepijn Kennis (Agora): Dank voor de antwoorden. Het is belangrijk om van speelpleinen niet koste wat het kost een taalverwervingsinstrument te maken. Ik heb heel veel herinneringen aan speelpleinmomenten met animatoren en kinderen: soms verliep het allemaal een beetje ‘freestyle’, maar wel steeds binnen een Nederlandstalige context en dat werkte. Vandaag zien we daarvan de resultaten: veel van de mensen die vroeger in de speelpleinwerking meedraaiden, zetten nu heel veel fijne initiatieven in Brussel op. Op dat elan moeten we zeker doorgaan.

- Het incident is gesloten.

Het rapport van de GACB

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Op woensdag 9 juni 2021 woonden we de uiteenzetting van de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB) bij, waarbij het rapport van 2020 werd voorgesteld. Daarin wordt opnieuw de oefening gemaakt van de toepassing van de Brusselnorm en een herziening van de financiële stromen vanuit de federale overheid naar Vlaanderen en vanzelfsprekend ook naar zijn hoofdstad.

Wat ons meteen opviel, is dat er sinds 2015 een daling merkbaar is in het algemeen en dat we er vandaag – rekening houdend met de bevolkingsgroei en de daarmee gepaard gaande noden – zelfs op achteruitgaan. De VGC zou bijna 200 miljoen euro mislopen. De heer Stijn Bex, een partijgenoot van u in het Vlaams Parlement, maakte de berekening.

De reden van die daling moet onder meer gezocht worden in de Zesde Staatshervorming, werd er gezegd. Dat werd concreet gemaakt aan de hand van de lege bedden in onze woonzorgcentra, waardoor we minder geld zouden krijgen dan we in feite nodig hebben. Het percentage voor uw beleidsdomein, Welzijn, Gezondheid en Gezin, werd in zijn geheel opnieuw niet gehaald. Ook in de vorige bestuursperiode was dat al een probleemkind – of moet ik het ‘een kind met uitdagingen’ noemen? De Vlaamse Gemeenschap stelde het bedrag zelfs regelrecht ter discussie.

Kunt u toelichten waarom dat zo is? Kunt u ook bevestigen dat er geen wachtlijsten zijn op het geheel van alle instellingen die onder uw bevoegdheid vallen? Ik denk dan aan alle instellingen die werken rond welzijn en gezondheid: de kindplaatsen, maar ook opvolging binnen de sector van geestelijke gezondheidszorg enzovoort. Zeggen zij werkelijk dat zij niets extra's van de VGC nodig hebben? De cijfers zijn immers opvallend laag.

Wat is de werkwijze van de VGC om de noden van de Nederlandstalige Brusselaars te meten? Ik vind het namelijk heel moeilijk om na te gaan hoe de optelsom precies tot stand komt. Hoe kunt u ervoor zorgen dat de VGC de middelen ontvangt waar het recht op heeft?

Niet minder dan 20 % van de studenten in het hoger onderwijs in Brussel is afkomstig van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of woont er. Meer dan 80 % van de studentenpopulatie komt uit Vlaanderen, en in mindere mate uit het buitenland of uit het Waals Gewest. Toch worden instellingen zoals de VUB, de KVS, en andere hogescholen bij de nabijheidsinstellingen gerekend hoewel ze zoveel mensen van buiten Brussel ontvangen. Nabijheidsinstellingen zijn gemeenschapsinstellingen, kortom alle instellingen die dicht bij de Brusselse inwoner liggen. Kunt u hierover iets meer zeggen? Zal u dit punt met de Vlaamse overheid bespreken? Bestaan er werkgroepen om dit probleem te analyseren? Hebt u rechtstreeks contact met de bevoegde Vlaamse minister van Brussel over deze hele zaak? Welke conclusies zijn hieruit voortgekomen?

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik sluit mij graag aan bij de vraag van mevrouw Khadija Zamouri. Ik heb de voorstelling van de Gemengde Commissie met veel aandacht gevolgd en de conclusies gelezen. Hieruit bleek dat een daling van de middelen werd vastgesteld. Ook wordt voor Welzijn de Brusselnorm allesbehalve gehaald.

De doelstelling van de Vlaamse Regering is dubbel. Enerzijds wil ze 30 % van de Brusselaars met een Vlaams aanbod bedienen, anderzijds wil ze minstens 5 % van alle middelen die in Vlaanderen voor Welzijn, Onderwijs, Cultuur en Sport worden uitgedeeld in Brussel investeren.

We stellen nu vast dat die 5 %-norm helemaal niet volstaat om 30 % van de Brusselaars een aanbod te kunnen garanderen. Dat is een fundamenteel probleem. Ik kijk naar het domein Onderwijs. Recent nog heb ik met collegelid Sven Gatz een debat gevoerd. Ik vroeg hem hoeveel bijkomende middelen er nodig zouden zijn om voor Onderwijs aan 20 % van de vooropgezette doelstelling te geraken. Hij antwoordde dat er 550 miljoen euro nodig zouden zijn. Dat zijn 40 bijkomende klassen in het lager onderwijs en 40 bijkomende klassen in het middelbaar onderwijs. Het cijfer dat collega Stijn Bex aanhaalde, was helemaal correct ten aanzien van de 5 %-norm. Met 30 % zitten we aan een totaal andere orde van bedragen. Dan gaat het over miljarden. In het debat met collegelid Sven Gatz ging het over het dichtrijden van 18,5 % naar 20 % voor Onderwijs. Nu spreken we van 18,5 % naar 30 %. Kortom, de middelen zijn vandaag compleet ontoereikend om de doelstellingen die de Vlaamse Regering zichzelf heeft opgelegd, te halen. De vraag is nu wat we daar kunnen aan doen. We verkeren in een moeilijke situatie. We zitten met een democratisch deficit omdat we in Brussel afhangen van beslissingen die door regeringen worden genomen die hier niet worden gekozen. Als wordt beslist om de middelen die via de staatshervorming en de Bijzondere Financieringswet zijn voorzien niet te laten overkomen, kunnen we *de facto* niet veel doen. Ik vrees dat dit het antwoord zal worden. We kunnen er de Vlaamse overheid vanuit dit College en deze Raad wel om vragen, maar de beslissing ligt in Vlaanderen. Het is dus belangrijk dat het bewustzijn hierover in deze Raad groeit en dat iedereen er zijn of haar collega's in het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering op aanspreekt.

Als we het echt menen om 30 % van de Brusselaars een Vlaamse dienstverlening aan te bieden, zullen we veel meer inspanningen moeten leveren. Ik vraag hiervoor dus ook de steun van de collega's.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Vlaams Minister Benjamin Dalle en andere Vlaamse collega's communiceren naar aanleiding van een rapport dat Vlaanderen voor het eerst meer dan 1 miljard euro in Brussel investeert. Dat is inderdaad een grote investering en een goede zaak. Tegelijk is het geen gunst zoals we uit de toon zouden kunnen afleiden. Het is de verantwoordelijkheid en de plicht van Vlaanderen om voldoende in de hoofdstad te investeren.

Zoals mevrouw Khadija Zamouri stelde, stijgt het absolute bedrag dat naar Brussel gaat maar daalt het relatieve aandeel van 5,38 % naar 5,19 %. De totale Vlaamse Gemeenschapsbegroting stijgt dus sneller dan het aandeel dat naar Brussel gaat. In 2014 lag de Brusselnorm zelfs boven 5,5 %, zo toont de grafiek het op pagina 35 van het rapport van de GACB. Een klein relatief verschil van 0,3 % op een Vlaamse Gemeenschapsbegroting van 20 miljard euro. Dat betekent snel 60 miljoen euro per jaar minder en dat zijn heel wat scholen voor de Brusselse ketten minder. Daarenboven is de Brusselnorm veranderd. De norm is berekend op de toestand van de Brusselse bevolking toen die gelijk was aan 5 % van de Vlaamse bevolking. Maar het aantal Brusselaars is veel sneller toegenomen. De norm zou nu eerder rond de 5,5 % van de Vlaamse begroting moeten liggen. Zo werd in de bevoegde commissie vorige week gesteld.

Welzijn blijft ook dramatisch ondergefinancierd. Nog geen halve Brusselnorm, 2,36 % wordt gehaald. Frappant is ook dat vanuit de Vlaamse Administratie hierover berustend wordt gereageerd. Volgens haar zijn er voldoende rusthuizen van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). Dat er nijpende tekorten zijn in de kinderopvang of de gehandicaptenzorg is in onze stad zeer voelbaar. Hier moeten de puntjes duidelijk op de i worden gezet.

Het is niet omdat het welzijns-, gezondheids- en gezinslandschap in Brussel hopeloos is, dat we de Brusselnorm niet moeten halen. Er is nood aan een klaar en duidelijk beeld van het Nederlandstalig welzijns-, gezondheids- en gezinslandschap in Brussel en haar noden zodat Vlaanderen beter op de hoogte is van de hele situatie. Ik roep dus op om dit punt in de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin op te nemen zodat we de feiten op een rij kunnen zetten en dit duidelijk aan Vlaanderen meegeven.

Er zijn ook positieve punten. Zo is dit rapport in goede samenwerking opgemaakt. De Vlaamse Administratie blijft werken aan de kennis over Brussel bij haar ambtenaren. Maar dat er nog een lange weg te gaan is, zal blijken uit het actualiteitsdebat over de gevolgen van het ontbreken van een degelijke Brusseltoets.

Ten slotte, verneem ik graag de stand van zaken over het Brusseldecreeet en de afspraken rond de indexering van de dotatie op het niveau van de Vlaamse gemeente, het vereenvoudigen van de planlast voor de VGC door het inkantelen van de sectordecreten en de autonomie van de VGC om haar eigen beleid in Brussel te kunnen voeren. Hoe lopen de gesprekken over dat Brusseldecreeet?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): We hebben het debat samen met het Vlaams Parlement gevoerd. Alle elementen zijn aan bod gekomen. Hier wordt het debat wel zeer eenzijdig overgedaan. Ik hoor sommige collega's tussenkomen met een belerend vingertje richting Vlaanderen. We hebben allemaal de conclusie kunnen trekken, hoe men het ook draait of keert,

dat er ooit maar 1 Brusselnorm is afgesproken, namelijk dat 5 % van de Vlaamse middelen naar Brussel gaat. Deze norm is decennialang aangehouden en zelfs overschreden als er overschot was. We kunnen dan discussiëren over de verschillende domeinen. Maar daar speelt de Brusselnorm niet. Nu anders beweren, valt voor rekening van diegenen die dat beweren. Maar het is niet correct. Ik vind het betoog vandaag nogal belerend, terwijl dankbaarheid voor wat Vlaanderen in Brussel investeert, 1 miljard euro per jaar, misschien ook op zijn plaats is. Dat bedrag is voor het eerst in 2019 gehaald. We zitten nu nog steeds in stijgende lijn als we de absolute bedragen bekijken. We kunnen in dialoog met Vlaanderen treden om te zien wat we nog meer kunnen doen, maar laten uitschijnen dat Vlaanderen zijn deel niet volbrengt, is een absoluut foute toonzetting van het verhaal. Het tegendeel is waar. Ik betreur het dat het vingertje richting Vlaanderen wordt opgestoken. We hebben de discussie in het Vlaams Parlement gevoerd. Alles is toen gezegd. Alle afspraken worden door Vlaanderen wel degelijk nageleefd.

Collegevoorzitter Elke Vanden Brandt: Het gaat hier niet in de eerste plaats om cijfers of bedragen. De essentie van dit debat is de vraag welke rol de Vlaamse overheid in het kader van haar bevoegdheden in Brussel opneemt. Domeinen als Onderwijs, Cultuur of Welzijn behoren exclusief tot de bevoegdheid van beide Gemeenschappen, de Franse en de Vlaamse Gemeenschap. Het is dus hun verantwoordelijkheid om samen in Brussel een aanbod voor alle Brusselaars te creëren. Dat maakt het wat ingewikkelder want ze kunnen de verantwoordelijkheid wat naar elkaar doorschuiven, maar samen dragen ze de eindverantwoordelijkheid. De filosofie achter de Brusselnorm werd hier via resoluties in de Raad, maar ook in het Vlaams Parlement goedgekeurd. De definitie ervan werd over alle partijen heen opgemaakt. Ik ben dus verbaasd dat die norm, die 2 componenten bevat, plots in twijfel wordt getrokken.

In Brussel kan je niet simpelweg zeggen: dat zijn de Franstaligen, dat zijn de Nederlandstaligen. Het Brusselse model is veel ingewikkelder. Daarom heeft Vlaanderen voorgesteld om voor 30 % van de Brusselaars verantwoordelijkheid te dragen en in een aanbod te voorzien. Dat is een gul cijfer, maar ook een interessant cijfer. Dat is een politieke verbintenis die tegelijk ook naar de realiteit is vertaald.

In de resoluties die hier kamerbreed zijn goedgekeurd wordt gewag gemaakt van 30 % van de Brusselaars. Ook is gezegd dat dit in een begroting betekent dat 5 % van de Vlaamse begroting naar gemeenschapsvoorzieningen voor Brussel gaan. Op die manier wordt daar al jaren naar gekeken.

Vandaar ook dat een ambtelijke werkgroep is opgezet om die cijfers te bekijken. Dat toont aan dat beide overheden ervan uitgaan dat die Brusselnorm reëel is en moet worden opgevolgd. Meten is weten, een verbintenis moet worden uitgevoerd en nagekeken.

Voor sommige bevoegdheden neemt Vlaanderen haar verantwoordelijkheid. Zo zijn voor Inburgering de 30 %- en de 5 %-norm gehaald. Maar voor verschillende andere bevoegdheden blijven we ver onder deze normen, mijnheer Vanden Borre. Voor Welzijn en Gezin stel ik vast dat we met tekorten zitten voor kinderopvang, opvang voor ouderen en mensen met een handicap en voor geestelijke gezondheidszorg.

Als mevrouw Khadija Zamouri vraagt of alle behoeften in deze stad worden gedekt, vermoed ik dat ze een retorische vraag stelt, waarop iedereen het antwoord kent. Ieder van ons heeft al eens een plek voor kinderopvang gezocht. We moeten vaststellen dat mensen met een beperking vaak op een wachtlijst terechtkomen. Het is moeilijk om in Brussel gepaste opvang te vinden. Dat is echter een collectieve verantwoordelijkheid. Ik hoop dat iedere overheid haar schouders zal zetten

onder het vinden van een gepaste oplossing in plaats van te stellen dat voor de oplossingen andere overheden verantwoordelijk zijn. Ik deel later nog exacte cijfers mee.

Voorts werd gevraagd hoe we tot dergelijke cijfers zijn gekomen. Er is verwezen naar de Zesde Staatshervorming. Het klopt dat deze hervorming ook een impact heeft. De federale overheid hanteert een 20/80-verhouding, dat is dus een ander cijfer. Daar wordt gezegd dat zij 20 % investeert in Nederlandstalige voorzieningen, dat is dus lager dan de Vlaamse norm van 30 %. Voor de overgenomen sectoren in het kader van de Zesde Staatshervorming heeft de Vlaamse overheid pas de volledige zeggenschap sinds 1 januari 2019. Dus tot dan werd die 20 % gehanteerd in de RIZIV-norm. Het gaat dan om bevoegdheden als de residentiële ouderenzorg.

In Brussel kunnen organisaties kiezen tot welke Gemeenschap of tot welke Gemeenschapscommissie ze zich wenden voor erkenning en subsidiëring. Daardoor is er soms wel een overlapping.

Voor de meeste deelsectoren van het domein Welzijn, Gezondheid en Gezin zijn er veel noden. Er moet daar een historische achterstand ingehaald worden. Iedere minister van Welzijn heeft dat tot dusver ook erkend. Ik ben verbaasd dat dat plots ontkend wordt. Iedereen weet dat er een inhaaloperatie moet gebeuren.

Ik heb geregeld contact met Vlaams minister Wouter Beke. Tijdens onze 1ste ontmoeting heb ik uiteraard gewezen op die historische achterstand op het vlak van investeringen in die beleidsdomeinen. Het is goed dat dat erkend werd, maar er moet natuurlijk een groeipad tegenover staan om de achterstand in te halen.

Er was ook een vraag naar het echte aanbod en de behoeften in Brussel. Daar is een heel moeilijke analyse voor nodig. Daarom ook wordt die norm van 30 % en 5 % gehanteerd: zo heb je toch ergens handvaten. Die zijn zeker niet perfect, maar er is wel een politiek akkoord vanuit de idee dat door die normen te halen al een grote verantwoordelijkheid opgenomen wordt.

Die 30 % is indertijd vertaald als een voorafname op de financiering. Als je rekening houdt met de bevolkingsaantallen, zou je nu uitkomen op 5,41 %, aangezien Brussel een bevolkings-toename gekend heeft. Daar zou dus een verhoging moeten zijn, maar er is nu eenmaal een politiek akkoord over die 5 %. De dag dat we die halen, zullen we het verschil al voelen. Daar ligt voor mij de grootste ambitie: namelijk onze bezorgdheid overmaken aan de Vlaamse, maar ook aan de Franstalige overheid en dus beide Gemeenschappen bewustmaken van de Brusselse noden. Brusselaars zijn absoluut de moeite om in te investeren, daar moet ik jullie zeker niet van overtuigen.

Verder geef ik nog mee dat de instellingen voor hoger onderwijs die op pagina 41-44 staan, niet als nabijheidsvoorzieningen worden beschouwd, maar ze worden wel meegerekend in de algemene Brusselnorm.

Over de specifieke cijfers voor de kinderopvang kunt u mij gerust een schriftelijke vraag stellen. Ook daar is de essentie dat er nog grote noden zijn.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Dank voor uw uitgebreide en pertinente antwoord. Ik had inderdaad een retorische vraag gesteld. Ik weet dat er zorgen zijn, en dat we enorm veel

achterstand hebben, zeker voor de jongeren in deze moeilijke periode voor het mentale welzijn, maar ook voor het aantal plaatsen in de kinderdagverblijven.

Ik vind het jammer dat sommige collega's het woord 'dankbaarheid' in de mond nemen. Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen, of niet soms? Er zijn Nederlandstalige Brusselaars, of niet? Moeten we dan altijd maar dank u zeggen? Doen de Antwerpenaars dat, wanneer ze middelen krijgen uit het Stedenfonds? Ik maak deel uit van Vlaanderen en Vlaanderen maakt deel uit van mij. Dat we dankbaar zouden moeten zijn, vind ik dus bizar.

We hebben een interessante commissievergadering achter de rug, maar daar hebben we gewoon de optelsom gemaakt. De ambtenaar van de VGC en die van de Vlaamse Administratie hebben gewoon een lijstje overlopen. Ik heb de vraag hier gesteld vanuit een constructief oogpunt, niet om vervelend te doen. Wij hebben een Vlaamse minister, bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden en als collegevoorzitter kijkt u hoe onze zorgen naar Vlaanderen kunnen getransponeerd worden. De trigger om deze vraag te stellen was de opmerking van de Vlaamse ambtenaar over de leegstaande bedden. Dat kan misschien wel waar zijn, maar ik denk vooral aan de andere noden hier: bv. de CAW's, maar ook andere instellingen met specifieke noden.

Ik wil het ook even hebben over de middelen uit het Stedenfonds. Steden als Antwerpen, Mechelen, Gent en Brussel krijgen middelen uit Vlaanderen voor typische uitdagingen voor grote steden. Ook daar krijgen wij maar 10 %, terwijl de Brusselnorm ook daar zou moeten toegepast worden. We missen daar dus veel geld. Mijn vraag aan de collegevoorzitter is om terug aan tafel te gaan zitten met de Vlaamse minister van Brussel om constructief te bekijken of het alleen over lege bedden gaat, of ook over andere zaken.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Ik krijg het verwijt dat ik de zaken rond de Brusselnorm eenzijdig voorstel. Lees dan alsjeblieft het rapport op pagina 4, waar het letterlijk over de dubbele doelstelling gaat en over de vermelding in het Vlaamse Regeerakkoord. Ik hoop dat de heer Mathias Vanden Borre nog altijd vertrouwen heeft in de Vlaamse Administratie, die hieraan meegewerkt heeft, en in de Vlaamse Regering, die dat regeerakkoord heeft opgesteld.

Groen schaart zich volledig achter de ambitie dat 30 % van de Brusselaars zich kan aansluiten bij de Vlaamse Gemeenschap op alle mogelijke onderdelen van het gemeenschapsleven. Het is fantastisch als dat voor 30 % van de Brusselaars zou kunnen. Slechts een minderheid van de (ook Franstalige) gezinnen zijn puur Franstalig. Toch biedt de Franse Gemeenschap aan 80 % van de Brusselaars alle gemeenschapsdiensten aan. Dat hoeft niet in die verhouding, maar het is wel een bewuste keuze. Wij willen dan ook graag ambitieus kijken naar de hoofdstad van Vlaanderen. Die Brusselse identiteit kan gerust veellagig zijn, het ene sluit het andere niet uit: je kunt Brusselaar zijn en ook trots zijn op je link met Vlaanderen.

Het gaat dus om een positieve ambitie, maar doe zeker niet alsof alles oké is. Er wordt een miljard euro geïnvesteerd, maar dat belastinggeld is mee door de Brusselaars betaald. Maar als je in Brussel zorg nodig hebt, beland je ofwel op een wachtlijst als je Nederlandstalige hulp wil, ofwel moet je naar de Vlaamse Rand gaan, ofwel moet je aanvaarden dat de dienstverlening in het Frans verloopt. Dat is geen goede situatie. Er moet een goede dienstverlening zijn voor alle Nederlandstalige Brusselaars en voor alle Brusselaars die dat graag willen. Ik hoop dat we voor deze positieve ambitie meer steun kunnen krijgen.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Waarom zouden we dank u moeten zeggen voor de middelen die Brussel gewoon verdient? We hebben daar recht op en als je de rekensom maakt, zie je dat we vele, vele miljoenen mislopen. Tegelijk zie je de wachtlijsten in de kinderopvang. De opmerking over de lege bedden in de rusthuizen door de Vlaamse ambtenaar leek een argument te zijn waarom er voor het domein Welzijn maar 2 % gehaald wordt.

Er moet nagedacht worden over nieuwe woonvormen voor ouderen, we moeten de wachtlijsten wegwerken voor gehandicapten, in de kinderopvang, bij jongeren met mentale problemen.

Dat antwoord gaf alleszins een wrang gevoel. Er bleek geen wil aanwezig te zijn om iets te doen aan al die problemen. Ik wil de collegevoorzitter ook bedanken om dit aan te kaarten bij de Vlaamse ministers Benjamin Dalle en Wouter Beke. De noden zijn hier verschrikkelijk maar daar gaat het precies niet meer over, jammer genoeg.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De fantastische uitspraak van mevrouw Khadija Zamouri dat zij deel uitmaakt van Vlaanderen, en Vlaanderen van haar zou de nieuwe slogan van de VGC kunnen zijn. Ik sluit me daar volmondig bij aan en vind het een mooi uitgangspunt van de debatten hier.

Er is hier meermaals verwezen naar de dialoog met Vlaanderen en de collegevoorzitter heeft ook gezegd dat er contacten zijn met Vlaams minister Wouter Beke om de historische achterstand weg te werken. Over het groepad dat daarvoor nodig is, laat de collegevoorzitter echter weinig los. Ik weet dus nog altijd niet aan welke noden er gewerkt worden en welke afspraken er zijn met Vlaams minister Wouter Beke. Het antwoord was daar niet heel duidelijk.

Ik wil nog kort aanstippen dat er op het vlak van Welzijn en Zorg ook nog andere spelers zijn in Brussel, zoals GGC, de gemeenten, de ocmw's. Die hebben allemaal een rol te spelen, ook ten aanzien van de Nederlandstaligen of de Vlaamse Brusselaars. Later kunnen we de discussie verderzetten, zeker over de contacten met Vlaams minister Wouter Beke.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: We kunnen er alleen op wijzen dat er een historische achterstand is. Daarvoor moeten we naar de verschillende deeldomeinen kijken. In de ouderenzorg kun je kijken naar de rusthuisbedden: daar heeft Brussel per oudere een hoger aantal rusthuisbedden in vergelijking met andere delen van het land. Maar ouderenzorg is veel meer dan een rusthuisbed. Het gaat er dan ook om dat je in je wijk ondersteuning krijgt, maaltijden en zorg aan huis, lokale dienstencentra in de buurt hebt, die fantastisch werk doen en zeker meer middelen kunnen gebruiken om meer ouderen te bereiken.

Op zijn beurt is welzijn dan ook weer veel meer dan ouderenzorg alleen. Als je naar de andere kant van de leeftijdscurve kijkt, is er het tekort in de kinderopvang. Ik geef een voorbeeldje van het groepad op dit domein: de Vlaamse overheid voorziet hier in 250 plaatsen tijdens deze legislatuur. In de vorige legislatuur zijn er 1.000 plaatsen bijgekomen. Dat is een groepad, maar nog altijd veel te weinig. Ook andere overheden nemen op dit terrein echt wel hun verantwoordelijkheid. De VGC voorziet in haar nieuwe schoolgebouwen in ruimte voor kinderopvang. Gemeenten als Anderlecht en Sint-Jans-Molenbeek bieden zich aan om kinderopvang aan te bieden. Er zijn ook private operatoren. Zo zijn er in totaal meer dan 1.200 plaatsen aangeboden aan de Vlaamse overheid voor die 250 nieuwe plaatsen. Er is dus een grote bereidheid om die opvangplaatsen uit te breiden. Allerhande niveaus zetten daar hun schouders onder, maar daar moeten ook

werkingsmiddelen tegenover staan. Momenteel moeten we echter vaststellen dat er daar nog tekorten zijn.

Hetzelfde geldt voor de geestelijke gezondheidszorg en voor personen met een handicap. Over al die zaken kan ik alleen maar zeggen dat er veel noden zijn en dat we in Brussel willen samenwerken en samen oplossingen zoeken. Als u vraagt welk groeipad ik naar voren schuif, dan moet ik zeggen dat ik reken op de Vlaamse overheid om daarvoor ook extra middelen uit te trekken omdat dat absoluut nodig is.

U vraagt naar de indexering als het gaat over Welzijn, maar de indexering van het Stedenfonds, dus de indexering die steden en gemeenten krijgen, is tot nu toe, mevrouw Rochette, voor Brussel niet op dezelfde manier gegarandeerd als voor de Vlaamse steden en gemeenten. We zullen uiteraard blijven vragen om daarin te voorzien omdat ik ervan overtuigd ben dat Brussel een deel van Vlaanderen is en Vlaanderen een deel van Brussel, zoals mevrouw Khadija Zamouri heel mooi zei. Als we samenwerken, kunnen we oplossingen hebben omdat het hier gaat over een debat over wie wat moet doen. Laten we samen oplossingen zoeken want de noden in Brussel zijn gigantisch. Er is ook een heel grote openheid. Als je kijkt naar de kinderen die naar het Nederlandstalig onderwijs willen komen, dan toont dat ook de interesse voor het Nederlands en dat Brusselaars zin hebben om zich te wenden tot de Nederlandstalige voorzieningen. Wat er gebeurt op het vlak van de scholen, is heel mooi en sterk. Er worden scholen bijgebouwd. Ook daar zijn er nog enorme tekorten en mogen er meer middelen zijn want dan zullen er meer scholen zijn. Maar die openheid voor het Nederlands is voor ons ook een kans om het Nederlands in Brussel sterker te maken en om al die mensen die van oorsprong niet Nederlandstalig zijn, het Nederlands bij te brengen en onze stad meertalig te maken. Ik hoop dat we daar op een positieve manier samen onze schouders kunnen onderzetten.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ik dank u voor uw antwoorden in het algemeen. U hebt het niet gehad over de Stedenfondsmiddelen, tenzij ik het verkeerd heb begrepen. Anders stel ik daar een volgende keer nog eens een vraag over.

Ik wil absoluut benadrukken, collega's, dat dit voor mijn partij geen strijd tegen of voor Vlaanderen is. We erkennen dat Vlaanderen deel uitmaakt van Brussel en omgekeerd dat Brussel deel uitmaakt van Vlaanderen. Dat moet gewoon voortgezet worden. Op sommige momenten wordt je bijna gedwongen om partij te kiezen en dat is paranoia. Laten we dergelijke discussies vermijden en hopen dat u positieve gesprekken kunt hebben met de Vlaamse minister die bevoegd is voor Brussel zodat we meer en meer de realiteit van Brussel kunnen laten doordringen. Het is ook niet evident. Vanmorgen hoorde ik op Radio 1 een journaliste spreken over de hop-on hop-off-bussen in het buitenland. Zij weet blijkbaar niet dat er in Brussel ook dergelijke bussen zijn. Dat is de realiteit.

- Het incident is gesloten.

De hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De Franse Gemeenschap besloot recent om de schoolvakanties te hervormen. Leerlingen in het Franstalig onderwijs krijgen vanaf 2022 een kortere zomervakantie en een langere herfst- en krokusvakantie. Dat zal ook het geval zijn in Brussel. Vlaams minister van Onderwijs, de heer Ben Weyts, gaf aan dat Vlaanderen niet van plan is om dat systeem te volgen en het debat momenteel niet wil voeren vanwege corona en dergelijke meer. Voor Brusselse gezinnen met kinderen in beide onderwijssystemen is dat alvast zeker een probleem. Ouders zullen bv. voor het ene kind in extra opvang moeten voorzien tijdens de herfstvakantie en voor het andere kind extra opvang tijdens de zomervakantie. Kinderen uit het Nederlandstalig onderwijs zullen bv. geen Franstalige zomerstage kunnen volgen tijdens hun volledige zomervakantie en ook omgekeerd. Dat is een Brusselse realiteit van veel mensen die proberen om de taalontwikkeling van hun kinderen te stimuleren door hen naar zomerstages in de andere taalgemeenschap te sturen. Dat wordt nu moeilijker.

Er is natuurlijk ook de schoolplicht, waardoor de tijd waarin een volledig gezin vakantie kan plannen, een stuk ingekort wordt. Dat maakt de opties voor ouders beperkter en de thuissituatie complexer. Die verandering is ingegeven door een positieve intentie om het pedagogisch systeem beter te maken. Deskundigen zeggen dat de zomervakantie te lang zou zijn en dat de band met school en opleiding te lang wordt verbroken, en dat er daarentegen tijdens het jaar te weinig rust is voor de kinderen.

Ik wil daar nog een punt aan toevoegen. Ik heb u daar al vaker over aangesproken. Het is een stokpaardje van mij. Om de taalontwikkeling in Brussel te verbeteren, is het essentieel dat we de uitwisseling van leerkrachten organiseren, dus dat Vlaamse leerkrachten Nederlandse taallessen geven aan kinderen in Franstalige scholen en omgekeerd. U hebt me al bevestigd dat dat mogelijk is. Ook dat wordt natuurlijk moeilijker in een dergelijke situatie.

In het algemeen is het opnieuw een illustratie van de moeilijke democratische situatie waarin Brussel zich bevindt. Het hangt volledig af van andere beslissingsniveaus en heeft niets te zeggen. We kunnen alleen passief toekijken. We kunnen vragen stellen, maar de beslissing wordt elders genomen. De vraag rijst wat we in Brussel kunnen doen op dit moment. Kunnen we een aangepast vakantiesysteem volgen? Zo ja, willen we dat? Als we dat systeem zouden volgen, creëren we dan geen nieuwe problemen voor bv. Vlaamse leerkrachten die in Brussel willen komen lesgeven, maar het andere regime moeten volgen? Er zijn dus heel veel vragen.

Hebt u daarover al overlegd met Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts? Welke voorstellen hebt u gedaan om de Brusselse ouders te helpen? Is het een optie om alle Nederlandstalige Brusselse scholen mee te laten evolueren in het systeem dat de Franse Gemeenschap installeert?

Welke analyse maken u en uw diensten over de achterliggende motivatie van die beslissing? Deelt u de inschatting over te lange onderbreking in de zomervakantie en te korte onderbrekingen tijdens het jaar? Zo ja, wat is het alternatief waar u desgevallend aan werkt?

Hoe zullen gezinnen met kinderen in beide schoolsystemen geholpen worden?

Zullen Brusselse ouders toelating krijgen om hun kinderen die schoolgaan in het Nederlandstalig onderwijs het Franstalig vakantieregime te laten volgen, zodat er minder problemen rijzen op het vlak van de opvang enzovoort? Ik veronderstel dat het niet evident wordt om dat administratief en

reglementair te regelen, maar we kijken het best snel naar die uitdaging om te proberen te zoeken naar de best mogelijke oplossing.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We moeten toegeven dat Brussel een beetje in een ongemakkelijke situatie zit. Niet het volgende schooljaar, maar het schooljaar nadien, zal de Franse Gemeenschap de vakantieregeling aanpassen. Er zit wel een klein verlies in, namelijk een onderwijsdag per jaar. Dat is een beetje nadelig uitgevallen, maar goed, er wordt 2 weken afgenomen van de zomervakantie en een week toegevoegd aan de herfst- en krokusvakantie. Dat betekent dat er in Brussel 2 verschillende vakantieregelingen zijn. Dat is wat ongemakkelijk. Nogal wat ouders hebben een kind in het Nederlandstalig onderwijs en een kind in het Franstalig onderwijs. Sommigen sturen hun kind naar een Franstalig zomerkamp en dergelijke meer. Dat is vervelend en zal tot moeilijke situaties leiden voor heel wat gezinnen. Het is volledig de bevoegdheid van minister Caroline Désir en de Franse Gemeenschap om die regeling in te voeren, maar het was iets eleganter geweest als dat was gebeurd in overleg met de Vlaamse Gemeenschap en als men had gekeken of men dat niet op hetzelfde moment kon doen, als er daar openheid voor bestond.

De Vlaamse Gemeenschap wenst dat op dit moment niet te doen om verstaanbare redenen. We komen net uit de coronacrisis. De leerkrachten en de directieteamen hebben van alles op poten moeten zetten: de school openen en sluiten, afstandsonderwijs organiseren enzovoort. Ze hebben een heel turbulente periode achter de rug en op zo'n moment het hele schooljaar hervormen, is niet aan de orde. Het is niet het goede moment om dat te doen. Ook omdat er niet alleen in het onderwijs rust nodig is, maar ook in de bredere samenleving. Als je de schoolvakantie hervormt, dan heeft dat impact op opvang tijdens de vakanties. Waar zal je de kinderen naartoe sturen? Hoe organiseer je de kinderopvang? Dat heeft impact op kampen van jeugdbewegingen. Zullen ze vrijwilligers vinden? Het academische jaar zit ook anders in elkaar dan het schooljaar. Dat wordt ook moeilijker. Er zijn allerlei gevolgen. Zullen er genoeg locaties voor zomerkampen zijn als de zomervakantie wordt ingekort? In Wallonië is daar nu al een probleem. Zullen ze nieuwe terreinen moeten zoeken en openen? Je moet heel wat zaken goed voorbereiden.

In Brussel is er inderdaad een vervelende situatie. Hebt u overleg gehad met Vlaams minister Ben Weyts en met minister Caroline Désir van de Franse Gemeenschap? Misschien weet u of er daarover overleg is geweest. Ziet u een mogelijke oplossing? Zijn er cijfers over hoeveel ouders kinderen hebben in beide onderwijsnetten? Welke mogelijkheden zijn er volgens u op dat vlak?

Voorzitter: mevrouw Carla Dejonghe

Collegelid Sven Gatz: Het is belangrijk om te beseffen dat binnen de Franse Gemeenschap het idee om de vakantieopbouw te herzien al langer leeft. Het komt niet uit de lucht gevallen. Die mogelijkheid is opgenomen in het *'Pacte pour un enseignement d'excellence'*, zoals jullie waarschijnlijk weten. Dat pact is een ingrijpende hervorming van het Franstalig onderwijs op basis van een intensief traject dat in 2015 al is gestart.

In 2018 voerde de Koning Boudewijnstichting in het kader van dat pact een onderzoek bij de betrokken partijen over een nieuw jaarlijks schoolritme. Het huidige voorstel van de Franse Gemeenschap, dat gestoeld is op het onderzoek van de Koning Boudewijnstichting, bevat een systeem van 7 lesweken, gevolgd door 2 weken vakantie. Vanaf het schooljaar 2022-2023 start het schooljaar op de laatste maandag van de maand augustus, dus een week vroeger dan nu het geval is, tot en met de 1ste vrijdag van de maand juli, een week later dan nu. In die zin is het een

ingrijpende hervorming met een ritme van 7 weken les en 2 weken vakantie. Ten aanzien van de grote vakantie is de impact al bij al beperkter dan we zouden kunnen denken. Dit voorstel geldt voor het kleuteronderwijs, lager onderwijs en secundair onderwijs. Het hoger onderwijs is op dit moment nog niet betrokken.

Wat het overleg betreft, is de beslissing om het schoolritme en dus de vakantieregeling te wijzigen een decretale bevoegdheid van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap. De VGC kan, met haar flankerend onderwijsbeleid, geen wijzigingen aanbrengen aan de vakantieregeling van de Nederlandstalige scholen in Brussel. Ze valt op dat vlak onder de regelgeving die van toepassing is in Vlaanderen.

Het principe van de huidige federale situatie en samenwerking houdt in dat de vakantieregelingen - waarvoor de Gemeenschappen bevoegd zijn en dus zelfstandig beslissen - van elkaar kunnen afwijken. Mijn kabinet nam evenwel deel aan een overleg met de Franse Gemeenschap en met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarbij de impact van de hervorming op Brusselse ouders wier kinderen in beide onderwijssystemen zitten, onder de aandacht werd gebracht. We hebben aangedrongen op het overleg om over die aangelegenheid dringend te praten en te onderhandelen met de Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs.

Welke analyse kunnen we over die situatie maken? Over het nut van die onderwijshervorming zijn onderwijsexperts het met elkaar eens. Een te lange onderbreking in de zomervakantie kan een belangrijke impact hebben op de meest kwetsbare kinderen. Dat is algemeen bekend onder *'summer learning loss'*. Het heeft dus een reëel effect. De VGC speelt hier reeds jaren op in via de Talen-t-Boost van het OCB en via de VGC-speelpleinen die georganiseerd worden vanuit het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De zomerscholen waarop de Vlaamse Gemeenschap nu inzet, vallen ook binnen dit kader.

Alle Nederlandstalige scholen vallen onder de Vlaamse regelgeving. Het is aan de Vlaamse decreetgever om al dan niet wijzigingen aan te brengen aan de schoolvakanties van de Brusselse Nederlandstalige scholen. Het College vernam dat de Vlaamse Gemeenschap bereid is om de denkoefening te maken. De sanitaire crisis krijgt echter voorrang.

De Franse en Vlaamse Gemeenschap overleggen regelmatig. Die gesprekken zullen ook gevolg krijgen in het overleg tussen Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts en zijn Franstalige ambtsgenote Caroline Désir. Beide gemeenschappen zijn aan zet en dienen tot een structurele oplossing te komen die rekening houdt met de Brusselse context. De VGC blijft de situatie opvolgen en zal faciliteren waar nodig. Beide vraagstellers gaven goed aan hoe moeilijk deze oefening is en wat de mogelijkheden zijn. De VGC zal de Franse en Vlaamse Gemeenschap blijven sensibiliseren om de gelijkschakeling zo groot mogelijk te maken.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het collegelid bevestigde dat experts het erover eens zijn dat deze regeling een stap vooruit kan zijn. Er gaat te veel kennis verloren, dat is vooral in het nadeel van kwetsbare groepen. 25 jaar geleden voerde de VUB een onderzoek uit voor de toenmalige Vlaamse minister van Onderwijs Luc Van den Bossche. Dat onderzoek bevestigde de voordelen van een hervorming van de schoolvakanties. Er werd toen geen gevolg gegeven aan die resultaten. Ondanks de coronacrisis raden experts zoals de heer Dirk Van Damme opnieuw aan om toch hervormingen door te voeren. Ik hoop van harte dat het idee geen taboe is geworden en dat het College zal nagaan of het mogelijk is om Vlaanderen en Brussel gelijk te schakelen in 2022. Als we willen excelleren in Onderwijs, moeten we maatregelen treffen om leerlingen beter te

ondersteunen. Ik begrijp dat het College faciliteert, maar ik verwacht ook van het collegelid dat hij proactief op zoek gaat naar de beste oplossing voor Brussel. Ik vind het oprecht een moeilijk probleem.

Mijnheer het collegelid, u zegt dat de beslissing genomen moet worden door de bevoegde Vlaamse en Franstalige ministers. Dat klopt. Het is mij echter niet duidelijk of het College zelf voorstander is van een kortere zomervakantie en langere vakanties tijdens het schooljaar in Brusselse Nederlandstalige scholen. Onderschrijft het collegelid de vraag naar deze vakantieregeling?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Laat het duidelijk wezen dat onze regeling voor schoolvakanties oud is. Kinderen moesten vroeger kunnen helpen met de oogst. Daarom werd een lange zomervakantie ingevoerd. De vakantieregeling van de scholen is echter ook een maatschappelijke regeling. Onze samenleving draait zowat rond de opvang voor kinderen en de schoolvakanties. Het gaat dus om een delicate zaak. Veranderingen moeten goed voorbereid en gekaderd worden. De Franse Gemeenschap heeft op dat vlak de aanbevelingen van de Koning Boudewijnstichting niet gevolgd. Zij raden een aanloop van 2 jaar aan in plaats van het huidige plan dat op 1 jaar en 3 maanden afgerond zou moeten zijn. Ik denk dat er openheid is in de Vlaamse Gemeenschap over dit onderwerp, dat gaf Vlaams minister Ben Weyts ook aan. Een oplossing zal echter niet voor meteen zijn. Ik had graag geweten of het collegelid cijfers ter beschikking heeft over het aantal gezinnen dat kinderen heeft in de 2 systemen.

Collegelid Sven Gatz: Mijn aanvullend antwoord op de vraag van de heer Arnaud Verstraete zal kort zijn, namelijk 'ja'. Het aanvullende antwoord op de vraag van de heer Gilles Verstraeten is dat ook. Ik zal zeker verder onderzoek uitvoeren. Als ik 'ja' antwoord op de 1ste vraag, moet ik absoluut meer gegevens verzamelen over de 2de vraag. Het debat is net begonnen. Het tijdstip waarop de regeling wordt ingevoerd, is pertinent. Ik ga ervan uit dat Brussel, liever vroeger dan later, kan volgen.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik vond dat een duidelijk en geruststellend antwoord. We komen hier zeker nog op terug.

- Het incident is gesloten.

Taalscreenings in het kleuteronderwijs

Mevrouw Els Rochette (one.brussel-Vooruit): Vanaf volgend schooljaar moeten kleuters in het begin van de 3de kleuterklas een taalscreening afleggen. Wordt er taalachterstand vastgesteld, wordt de kleuter extra opgevolgd. Blijft de achterstand aanhouden, kunnen de ouders het advies krijgen hun kind de 3de kleuterklas te laten overdoen. Gaan de ouders niet akkoord, moet het kind verplicht een taalintegratietraject volgen in het 1ste leerjaar van de lagere school.

De wenselijkheid van deze maatregel werd in het verleden reeds besproken. De beslissing werd ook gemaakt door de Vlaamse Regering, niet door de VGC. De bedoeling achter de taalscreenings is goed. Ik blijf het echter moeilijk vinden dat kleuters zo vroeg al stress zullen ervaren om te blijven zitten. De taalscreenings kunnen een grote impact hebben op de Brusselse gezinnen.

We kennen de cijfers van de taalbarometer. 5,6 % van de Brusselaars groeit op met het Nederlands als thuistaal. 20 % van de Brusselse kinderen gaat naar het Nederlandstalig onderwijs. De kans

bestaat dat Brusselse kinderen die Frans- of anderstalig zijn een grotere taalachterstand oplopen. Ook al worden er al inspanningen geleverd om het Nederlands van kleuters te verbeteren, onder andere door de VGC en het OCB.

We mogen ons hier echter niet op blindstaren. Pedagoog Bert Smits gaf het aan in *De Standaard*: het zullen zeker niet alleen kinderen met een andere thuistaal zijn die problemen hebben. Die kunnen bv. opgroeien in zeer taalrijke, stimulerende omgevingen. Nederlandstalige kinderen uit een taalzwakke omgeving kunnen evengoed problemen ervaren met de taalscreenings. Maar als we ervan uitgaan dat taalzwakke omgevingen vaker voorkomen bij gezinnen die het sociaaleconomisch moeilijk hebben, zal Brussel meer kinderen tellen voor wie de taalscreenings een zware drempel vormen.

Voor deze maatregel wordt ingevoerd, lijkt het mij zeer belangrijk dat de VGC vanuit haar flankerende rol duidelijk zicht heeft op de potentiële impact op de Brusselse kleuters.

Heeft de VGC vandaag een beeld van de taalachterstand van Brusselse kleuters? Kan het collegelid een overzicht geven van de acties die de VGC momenteel onderneemt om taalachterstand weg te werken?

Op welke wijze zal de VGC nieuwe begeleiding voorzien voor de geplande taalintegratietrajecten? Of hoe zal de bestaande begeleiding in dit nieuwe model passen?

Wordt de VGC betrokken bij de uitwerking van de taalscreenings? Werden in de voorbije testfase ook Brusselse scholen betrokken? Wat voorziet het huidige model indien een kind ook na een taalintegratietraject het vereiste niveau niet haalt? Hoe hoog zal de lat liggen in deze taalscreenings? Hoe vermijden we bijkomende stress bij kinderen en ouders bij dit nogal dwingend model?

De timing is krap, zeker na een coronajaar. Dat was ook de teneur van het advies van de Vlaamse Onderwijsraad. Hebben scholen zich al voldoende kunnen voorbereiden om het gevraagde ‘taalintegratiebeleid’ uit te voeren? Kunnen ze leerkrachten en begeleiders opleiden om de taalscreenings en taalintegratietrajecten in de praktijk te brengen?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Dit onderwerp werd reeds vaak besproken. In Brussel gebeuren er al lang taalscreenings bij kleuters. Die middelen bestaan al enige tijd. Nu zullen er ook gevolgen gekoppeld worden aan de tests. De bedoeling is niet om kinderen te laten zittenblijven maar om dat net te vermijden door taalachterstand weg te werken. De screenings worden tussen oktober en november uitgevoerd nadat de kinderen zich weer wat hebben kunnen inwerken op school. We willen zo vroeg mogelijk het niveau van de kinderen bepalen zodat we op tijd kunnen bijsturen. Als een kind de taal niet machtig is, wordt de kans dat ze later moeten blijven zitten groter. Het doel is om kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op het 1ste leerjaar. In het kader van de leerplicht vanaf 5 jaar lijkt het me dus een nuttige maatregel.

Het klopt dat kinderen uit een Nederlandstalig gezin dat het socio-economisch moeilijker heeft, evengoed problemen kan hebben met de taal. Ook die kinderen willen we helpen. Ieder kind moet goed kunnen starten in het 1ste leerjaar. Een jaar overdoen is dan ook de laatste uitweg. Ouders kunnen dat nog steeds weigeren. Dan wordt er extra begeleiding voorzien. Ook dat is geen nieuw gegeven, al moet het misschien nog vaker gebeuren. Ik sluit mij aan bij de vragen van mevrouw

Els Rochette. Het is cruciaal om met de resultaten van de screenings aan de slag te gaan. Op welke manier zal het OCB de scholen hierin bijstaan?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Niet lang geleden was ik zelf begeleider van Nederlandstalige scholen in Brussel. In 2000 werd het Voortgangsbeleid Brussel ingevoerd in het Nederlandstalig onderwijs om de taalachterstand bij kinderen in het kleuteronderwijs en het lager onderwijs weg te werken en de taalwinst te vergroten. Er werden trajecten aangeboden die werden begeleid door de Katholieke Universiteit Leuven, departement Onderwijs. De Brusselse scholen werden vergeleken met gelijkaardige scholen uit andere grootsteden zoals Antwerpen en Gent. Er werden ook taaltesten afgenomen in die scholen, zoals de heer Gilles Verstraeten aanhaalde. Er werd echter heel precies gemeten.

Het Kleuterobservatie-instrument Taalvaardigheid (KOBI-TV) is een test voor de allerjongsten en wordt aan het begin van het schooljaar uitgevoerd. Zo'n tests horen inderdaad het beginpunt te zijn, niet het eindpunt. Ze moeten aangeven welke problemen er zijn zodat die weggewerkt kunnen worden. Leerkrachten en directies werden hier tijdens het project ook bij begeleid. Een zeer interessant project. Na 3 maanden werd de test herhaald. De allerjongsten werden een aantal keer getest. Er was een test in de 2de kleuterklas en een in de 3de kleuterklas. Er werd gekeken wat de leerwinst was en er werd vergeleken met andere scholen in grote steden. De scholen die meededen, namen hiervoor een engagement op. Nadien is dat overgegaan naar een vraaggestuurde situatie waarin de school zelf haar noden kon aangeven. Van de 119 basisscholen waren de meeste ingestapt in dat systeem. Iedereen wil leren, heeft vragen en uitdagingen. Er is toen overgegaan naar een vraaggestuurde situatie omdat we dachten dat we genoeg geïnvesteerd hadden en dat scholen en directies nu genoeg tools gekregen hadden om mee aan de slag te gaan.

Zijn er nog altijd scholen die vragen stellen over het meten van de leerwinst bij kinderen? Over hoeveel scholen gaat dat? Het OCB heeft dat volledig overgenomen. Wat zegt het OCB daarover? Worden die testen nog afgenomen?

Collegelid Sven Gatz: De raadsleden hebben elkaars vragen voor een deel al zelf beantwoord. We hebben al eerder debatten gevoerd over de taalscreening. Ik wil benadrukken dat er op zich geen probleem is met taaltoetsen en taalscreening, ook niet bij jonge kinderen. Een taalscreening is natuurlijk altijd een momentopname. Een screening moet steeds geplaatst worden binnen een bredere evaluatie van het taalniveau van de leerling. Toetsen zijn slechts 1 element in de bredere evaluatie van het taalniveau van kleuters. De dagelijkse observaties van kleuterleiders zijn even belangrijk.

Het voorstel van de Vlaams minister Ben Weyts om nieuwe taalscreeningsinstrumenten te ontwikkelen, is zinvol, zoals reeds aan bod kwam tijdens het studiebezoek van de Raad in 2020 aan het OCB.

Wat de vraag over de taalachterstand bij de Brusselse kleuters betreft, kan ik antwoorden dat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel al een lange traditie heeft op het vlak van taalscreening en taaltoetsen in het kleuteronderwijs. Veel Brusselse scholen gebruiken vandaag reeds genormeerde taalvaardigheidstoetsen. Ik ga ze niet opnieuw opsommen. Ik verwijs naar mijn antwoord in de Commissie voor Onderwijs en Scholengebouw van 6 november 2019. Daarin gaf ik een heel mooi overzicht van de instrumenten waarop mevrouw Khadija Zamouri is ingegaan.

Scholen en kleuterleiders hebben dus een goed beeld van de talige noden van hun leerlingen.

Ze kennen hun taalsterke kleuters en ze weten welke kleuters nog worstelen met de schooltaal Nederlands. In heel wat schoolteams is er via de jarenlange ondersteuning van onder meer het OCB meer en meer expertise aanwezig om hiermee om te gaan.

Het ondersteunen van krachtig taalonderwijs om in te spelen op taalachterstanden behoort tot de kernopdracht van het OCB. Het OCB voorziet in ondersteuning en vorming, ontwikkelt materialen en leermiddelen. Het overzicht van de verschillende concrete acties van het OCB is hier al herhaaldelijk aan bod gekomen. Ik verwijs graag naar het verslag van het studiebezoek aan het OCB van februari 2020, waar specifiek heel diep op dit thema werd ingegaan.

Het OCB biedt volgend schooljaar voor de scholen die er nood aan hebben een traject aan over taalscreening en taalintegratietrajecten. In dit traject werkt het OCB met de scholen rond de vragen wat de meerwaarde is van de verplichte taalscreening, wat de plaats ervan is binnen een taalbeleid en een brede evaluatie en wat een taalintegratietraject is en hoe dat best kan worden ingevuld. Vanuit hun inzichten en deze vragen en met aandacht voor de Brusselse meertalige context gaat het OCB dan samen met de scholen aan de slag met de resultaten van de taalscreening. Men zoekt heel gedetailleerd uit hoe men met een doordachte aanpak op school-, klas- en leerlingniveau de onderwijspraktijk beter kan afstemmen op de taalleerbehoeften van alle leerlingen. Het traject kan een belangrijke rol vervullen in de aanpak van leervertraging. Naast dit specifieke element dat het OCB ontwikkeld heeft, zullen de taalintegratietrajecten en de taalscreening in de reguliere werking van het OCB aan bod blijven komen via ondersteuning op school en via vorming.

De ondersteuners van het OCB zaten samen met de ontwikkelaars van het taalscreeningsinstrument KOALA en ze kregen de kans om feedback en tips te geven die relevant zijn voor de Brusselse grootstedelijke en meertalige context. Het klopt dus dat de ontwikkelaars zich in belangrijke mate ook op onze praktijk geïnspireerd hebben. Het instrument bestaat niet alleen uit de testen. Er staat ook een handleiding ter beschikking van de scholen over hoe om te gaan met de resultaten, want dat is natuurlijk zeer belangrijk. Het taalscreeningsinstrument is met wetenschappelijke expertise ontwikkeld en voldoet aan de criteria van een betrouwbaar en valide screeningsinstrument. De lat zal liggen waar ze moet liggen. In de testfase waren ook 5 Brusselse scholen op het terrein betrokken.

Het instrument en het bijhorende taalintegratietrajecten die eruit kunnen voortvloeien, zijn een extra kans voor kleuters die het moeilijk hebben. Kleuters ervaren de taalscreening niet als een stressvol gebeuren, maar als een leuke taalactiviteit waarbij ze opdrachtjes moeten uitvoeren. Het is van belang dat de omgeving en de leerkrachten de druk bij de kleuters niet verhogen.

Taalintegratietrajecten zijn wel verplicht, maar kunnen er nooit toe leiden dat een leerling op basis van de resultaten de toegang tot het lager onderwijs geweigerd wordt of naar het buitengewoon onderwijs doorverwezen wordt. Dit stond zo in de rondzendbrief van de Vlaamse overheid, geactualiseerd op 7 juni 2021. Oordeelt de klassenraad op het einde van de 3de kleuterklas dat de kleuter toch nog onvoldoende de onderwijstaal beheerst, dan kan de leerling starten in het 1ste leerjaar mits het volgen van een taalintegratietraject in de lagere school. Enkel wanneer de kleuter onvoldoende aanwezig was in het voorbije schooljaar – minder dan 290 halve dagen – en wanneer de klassenraad van de kleuterschool en van de lagere school samen een ongunstig advies geven over de taalbeheersing, dan kan beslist worden om de kleuter niet te laten starten in het 1ste leerjaar. Aanwezigheid en vooruitgang inzake taalontwikkeling hangen hier natuurlijk nauw mee samen.

De timing is inderdaad relatief krap. De scholen van het Nederlandstalig Brussels onderwijs hebben in elk geval al voldoende ervaring in het evalueren van taalvaardigheid en in het voorzien van taalondersteunende maatregelen. Ze worden daar bovendien in ondersteund door de netgebonden begeleidingsdiensten van het OCB. De begeleiding is al opgestart. Zowel scholen als inrichtende machten namen reeds initiatieven om hun kleuterteam voor te bereiden. Ze participeren aan werk- en infomomenten van het OCB en de pedagogische begeleidingsdiensten.

Wanneer een kleuterklas goed geleid wordt, dan is de klaswerking al een taalbad op zich. Kinderen leren al doende van de leerkracht en van elkaar.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Alle vragen werden uitgebreid beantwoord. Ik zal het verslag van de commissie uit 2019 ook nog eens bekijken. Blijkbaar hebben de scholen een goed beeld over de taalachterstand bij de Brusselse kleuters en werken de taaltesten al zeer goed. Ook wij zijn voorstander van taaltesten. Het is heel belangrijk dat de kleuters zo goed mogelijk ondersteund worden bij het verwerven van het Nederlands.

Het is bemoedigend om te horen dat het OCB betrokken was bij de uitwerking van de taalscreenings en dat er een beroep gedaan werd op de expertise die er in Brussel al is. Er werden Brusselse scholen betrokken in de testfase. Het is positief dat de uitslag van de taalscreening niet zal leiden tot zittenblijven. Het mag zeker en vast niet aanvoelen als iets waarmee de kleuters gestraft worden. Het belang van aanwezigheid in de klas speelt wel mee. Daarom moet er echt ingezet worden op het informeren van ouders over het belang daarvan.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Er is al heel lang heel veel expertise in de Brusselse scholen om met dergelijke instrumenten aan de slag te gaan. Het feit dat Vlaanderen op dat vlak het nut inziet van een in Brussel gerijpt idee, doet altijd plezier. Ik heb er het volste vertrouwen in dat het dan ook goed geïmplementeerd zal worden in onze Brusselse Nederlandstalige scholen.

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Het feit dat Vlaams minister Ben Weyts zich voor KOALA geïnspireerd heeft door de Brusselse expertise is inderdaad een zeer goede zaak. Ik herinner mij ook dat de scholen in de Brusselse Rand vragende partij waren om de *knowhow* van het OCB mee te kunnen gebruiken. Ik ben blij te horen dat er een koppeling is met het aantal dagen aanwezigheid van kleuters in de school. Is dat enkel in Brussel, of geldt dit ook in grootsteden zoals Antwerpen, Gent of Genk?

Collegelid Sven Gatz: Die regeling geldt voor de hele Vlaamse Gemeenschap, dus zowel voor Brussel als voor de rest van Vlaanderen. Met de campagne Kleuterparticipatie die nu al een aantal jaren loopt, zullen we verder inzetten op informatie en sensibilisering van de ouders over het belang van de aanwezigheid van kleuters op school en over de gevolgen die aan die aanwezigheid gekoppeld kunnen worden. De conclusie van dit debat is toch dat iedereen de taalscreening positief onthaald en blij is dat de expertise van het OCB meegenomen werd in de Vlaanderenbrede regeling. Hopelijk zorgt dit voor een interessante vooruitgang van onze ketjes en alle andere Vlaamse kleutertjes in de komende jaren.

– *Het incident is gesloten.*

VRAGEN (R.v.O., art. 58)

De organisatie van jeugd- en sportactiviteiten tijdens de zomervakantie

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Begin mei 2021 werden de inschrijvingen voor de sportkampen van de VGC tijdens de zomervakantie geopend. In de pers stelden we vast dat er 696 beschikbare plaatsen zijn voor de VGC-sportkampen. Volgens de Sportdienst gingen de plaatsen razendsnel de deur uit. Daarnaast werden de inschrijvingen geopend voor de speelpleinen, die deze zomer ook opnieuw zullen worden georganiseerd.

De situatie voor de organisatoren van jeugdactiviteiten en sportkampen veranderde onlangs. Het Overlegcomité van 4 juni 2021 boog zich over de voorwaarden voor evenementen, jeugdkampen en reizen. In een eerder plan hoopte de federale Regering vanaf begin juli 2021 2.500 mensen buiten toe te laten en de jeugdkampen met overnachting in bubbels van 100 personen te laten organiseren.

696 beschikbare plaatsen voor de VGC-sportkampen is beduidend minder dan het aanbod tijdens de paasvakantie. Toen was er immers sprake van een eigen aanbod van ongeveer 2.300 plaatsen. Gaat het hier enkel om de kampen die de VGC-Sportdienst zelf organiseert?

Waarom zijn er minder plaatsen tijdens de zomervakantie? Welke organisaties ondersteunt de VGC-Sportdienst, zowel financieel, inhoudelijk als logistiek, voor de organisatie van de sportkampen? Hoeveel beschikbare plaatsen zijn er in die sportkampen?

Zijn alle 696 plaatsen ondertussen volzet? Hoeveel mensen hebben zich ingeschreven op de wachtlijst? Hoeveel plaatsen zijn er te kort?

Welke gemeenten organiseren ook sportkampen en worden daarvoor gesubsidieerd door de VGC? Hoeveel beschikbare plaatsen zijn er in die sportkampen?

Hoe verlopen de inschrijvingen voor de speelpleinen? Zijn alle plaatsen al volzet? Hoeveel mensen hebben zich ingeschreven op de wachtlijst?

In welke mate zullen de aangekondigde versoepelingen inzake het organiseren van jeugdactiviteiten en -kampen invloed hebben op het aanbod van de VGC?

Collegelid Pascal Smet: De 696 beschikbare plaatsen hebben inderdaad enkel betrekking op de sportkampen die door de VGC-Sportdienst zelf worden georganiseerd. Dankzij de gewijzigde coronamaatregelen hebben we de capaciteit van het eigen sportieve zomeraanbod intussen kunnen verhogen tot 813 plaatsen. Naast het eigen aanbod ondersteunt de Sportdienst van de VGC een 20-tal partners bij het creëren van een sportgerelateerd vakantieaanbod. Dit betreft sportclubs, IBO's, gemeenschapscentra en gemeenten. De totale capaciteit van het sportieve aanbod telt voor de zomervakantie 6.218 plaatsen.

De capaciteit van de door de Sportdienst georganiseerde sportkampen werd intussen dus verhoogd tot 813 plaatsen. Momenteel werden er daarvan 746 ingevuld. Er is een eerder theoretische 'wachtlijst' van 283 kinderen, wat niet wil zeggen dat zij nog geen plaats hebben gevonden. Uit de vorige jaren is gebleken dat een groot deel van de ouders reeds een activiteit voor hun kinderen vond wanneer er plaatsen vrijkwamen.

Het is de gemeente Ganshoren die door de Sportdienst van de VGC wordt ondersteund bij het organiseren van sportkampen. Zij hebben een totale capaciteit van 1.200 plaatsen.

De organisatie van de speelpleinen valt onder bevoegdheid van collegevoorzitter Elke Van den Brandt. Zij laat weten dat de inschrijvingen voor de speelpleinen zoals vorig jaar verlopen. 90 % van de 11.991 beschikbare plaatsen is bezet. Cijfers over de wachtlijsten zijn niet relevant, aangezien een deel van de ouders hun kind niet op een wachtlijst inschrijft, terwijl een ander deel hun kind op verschillende lijsten inschrijft.

Voor de VGC-Sportdienst en Aximax hebben de versoepelingen ervoor gezorgd dat de capaciteit is verhoogd. De gemeenschapscentra hadden al rekening gehouden met een versoepeling bij het aanmaken van het aanbod. De capaciteit voor de speelweken werd volledig opengesteld en waar mogelijk verhoogd. Hierdoor hebben wij nog kinderen van de wachtlijsten een plek kunnen bezorgen. De versoepelingen zorgen ervoor dat we met grotere bubbels kunnen werken. Dit brengt een vereenvoudiging met zich mee inzake organisatie, gebruik van de ruimte, voor- en naopvang en het gebruik van materialen.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Het is positief dat we de capaciteit konden uitbreiden en dat het grootste deel van de plaatsen werd ingevuld. Vindt het collegelid dat er aan alle noden in Brussel kan worden tegemoetgekomen? Zijn er eventueel nog blinde vlekken, zowel geografisch als in bepaalde sporttakken? Is het mogelijk om dergelijke blinde vlekken nog deze zomer op te vullen?

Collegelid Pascal Smet: Na de zomer bekijken we dit. Als we meer plaatsen aanbieden, zullen die waarschijnlijk ook worden ingevuld. Dat is een beetje de marktlogica waarin we functioneren.

Als na de zomer blijkt dat bepaalde noden niet werden ingevuld, kunnen we dat meenemen voor de organisatie van de sportkampen volgend jaar. Ik wens in elk geval alle kinderen een onbezorgde zomer toe. Laat ons hopen dat de Deltavariant (van het coronavirus) bij ons niet stout wordt.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik wil graag nog benadrukken dat Vlaanderen met het coronanoodfonds extra middelen uittrekt. De VGC heeft zeker haar deel gekregen. Ik heb moeten vaststellen dat daarvan ongeveer 2,5 miljoen euro werd opgepot in het Lambermontfonds. Volgens mij zijn de middelen er dus om bijkomende capaciteit te creëren. We zijn het er vermoedelijk over eens dat het een absolute noodzaak is dat de VGC haar deel doet. Dit geeft een meerwaarde voor alle betrokkenen en uiteraard voor onze ketjes, die ik een fantastische zomer toewens.

Collegelid Pascal Smet: Het is niet noodzakelijk een kwestie van geld. We moeten de nodige mensen vinden om die activiteiten te organiseren en te begeleiden.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Waar een wil is, is een weg.

Zomerscholen

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik heb het collegelid al enkele keren ondervraagd over de zomerscholen. Zoals u ziet, volg ik dit thema nauwgezet op. De VGC organiseert dit jaar zelf zomerscholen, van 5 tot 9 en van 12 tot 16 juli 2021 op 4 locaties in Brussel: in het Onderwijscentrum Brussel, op de campus Comenius te Koekelberg, de campus Kompas te Schaarbeek voor het lager onderwijs en de campus in de Picardstraat te Sint-Jans-Molenbeek voor het secundair onderwijs.

Deze 4 zomerscholen bieden plaats aan 60 leerlingen uit de eerste graad van het lager onderwijs en 40 leerlingen uit de eerste graad van het secundair onderwijs. Tijdens de zomerscholen krijgen de leerlingen elke voormiddag een onderwijskundig aanbod, gericht op Nederlands, wiskunde, wetenschappen, technologie of STEM. De namiddag staat open voor het verrijksaanbod: een divers pakket dat voorbereid wordt voor de verschillende locaties en waarvoor wordt samengewerkt met partners als Jeugd en Muziek, Kamo, Gluon of Databuzz.

De VGC ondersteunt de zomerscholen zowel inhoudelijk als praktisch. Ze verzorgt de communicatie naar de ouders, zet een centrale helpdesk op voor vragen van scholen, ouders en leerlingen en levert via het OCB inhoudelijke ondersteuning. Naast de inzet van het OCB trekt de VGC voor de organisatie van deze zomerscholen nog eens 50.000 euro uit.

Zeker in Brussel zijn zomerscholen welkom en noodzakelijk. Het komt regelmatig aan bod dat er veel leerlingen zijn in Brussel die tijdens de zomer nauwelijks of niet in aanraking komen met het Nederlands. Zomerscholen zijn taalstimulerende projecten om te voorkomen dat jongeren met taalachterstand aan het nieuwe schooljaar moeten beginnen.

De invulling van de zomerscholen van de VGC is afgestemd op de noden van leerlingen die niet terechtkunnen bij een schoolgebonden aanbod. Daarnaast hopen we dat er zo veel mogelijk Brusselse gemeenten zomerscholen zullen opzetten.

Als partij zijn we verheugd dat de Vlaamse Regering opnieuw heel hard inzet op en investeert in zomerscholen. Vorig jaar was dat namelijk een groot succes. In samenwerking met scholen en lokale besturen werden er 138 zomerscholen georganiseerd, verspreid over heel Vlaanderen. Er werden zo meer als 7.500 jongeren bereikt, waaronder veel leerlingen met leerachterstand, kansarme leerlingen en anderstalige leerlingen.

De Vlaamse Regering wil de zomerscholen voorgoed verankeren. Men maakt 10 miljoen euro vrij voor scholen of lokale besturen die zomerscholen opzetten. Vorig jaar werd er een budget uitgetrokken van 25 euro per dag per leerling. Dit jaar werd dat bedrag opgetrokken naar 45 euro. In de gevallen waarbij de VGC als lokaal bestuur de regierol opneemt, komt daar nog 20 euro per leerling bovenop. Als ik dat even uitreken, kan de VGC voor de organisatie van haar 4 zomerscholen dus rekenen op 65.000 euro van de Vlaamse Regering.

Heeft het collegelid overlegd met Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts over de organisatie van de zomerscholen in Brussel? Kunnen we die verder uitbreiden door bijkomende lokale besturen of scholen te overtuigen deze op te zetten?

Hoeveel Nederlandstalige scholen en andere actoren, zoals de gemeenten, zullen in Brussel zomerklassen organiseren? Voor hoeveel leerlingen? Zal dit voldoen aan de vraag en nood?

Collegelid Sven Gatz: Dat de VGC een pionier is op het gebied van zomerscholen, bewijzen we door de organisatie van de 16de editie van Talen-t-Boost, een zomerschool *avant la lettre* voor anderstalige nieuwkomers en kinderen met een andere thuistaal, die het moeilijk hebben met het Nederlands. Meer dan 120 kinderen van 6 tot en met 12 jaar leren er al splend Nederlands.

Op basis van de opgedane expertise zal de VGC dit jaar ook ‘open zomerscholen’ organiseren om leerlingen die het nodig hebben een extra duwtje in de rug te geven. Zo kunnen ze in september 2021 weer vol goede moed aan het nieuwe schooljaar beginnen.

Met betrekking tot de aantallen kan ik melden dat 7 Nederlandstalige scholen een aanvraag bij de Vlaamse overheid hebben ingediend. Het gaat over secundair onderwijs van de Middenschool Lucerna, basisschool Lucernacollege Brussel, het GO! Atheneum Unesco, de GO! basisschool De Muziekladder, vrije basisschool Sint-Albertus, de GO! basisschool De Telescoop en het secundair onderwijs van de Freinetschool Keerpunt.

Het betreft een ‘gesloten’ aanbod voor de leerlingen van de aanvragende scholen. In totaal krijgen 524 leerlingen uit deze 7 scholen ondersteuning in functie van het wegwerken van de opgelopen leerachterstand.

Daarnaast dienden ook 3 gemeentebesturen een clusteraanvraag in voor een zomerschoolaanbod op hun grondgebied. Het gaat om de *usual suspects*, de gemeenten die sterk staan in het onderwijsaanbod: Anderlecht, Sint-Jans-Molenbeek en de Stad Brussel. Deze zomerschoolinitiatieven bieden in totaal plaats aan 536 leerlingen.

De VGC zal ook een open aanbod organiseren op 4 locaties in Brussel: het Onderwijscentrum Brussel (lager onderwijs), de campus Comenius Koekelberg (lager onderwijs), de campus Kompas in Schaarbeek (lager onderwijs) en de campus St. Michel in Sint-Jans-Molenbeek (secundair onderwijs).

Hiermee wordt plaats geboden aan 120 leerlingen uit de eerste graad van zowel het lager onderwijs als van het secundair onderwijs.

De concrete invulling van de zomerscholen is afgestemd op de noden van leerlingen die niet kunnen aansluiten bij de zomerschoolinitiatieven van de school zelf of waarvan de school geen zomerinitiatief organiseert.

Tijdens de zomerscholen krijgen de leerlingen elke voormiddag een onderwijskundig aanbod, gericht op Nederlands, wiskunde, wetenschappen, technologie en STEM in groepjes van 5 tot 10 leerlingen. De namiddag staat open voor het verrijkingsaanbod.

Ondertussen gaven 21 basisscholen en 6 secundaire scholen aan leerlingen te zullen toeleiden naar het aanbod van de VGC. Dat is dus cumulatief: de 7 scholen die zich via de Vlaamse overheid inschakelden, de 3 gemeenten met een clusteraanbod en ten slotte de 21 basisscholen en 6 secundaire scholen die met de VGC samenwerken.

De VGC zal via het team van het OCB ook inzetten op ondersteuning, coaching en begeleiding van die zomerscholen die dat wensen en daarom vragen. Deze regierol krijgt op verschillende

manieren vorm: ondersteuning van de communicatie; bundelen van kandidaturen van leerkrachten en studenten in een *pool* die ter beschikking staat van de initiatiefnemers; inhoudelijke helpdesk om initiatiefnemers te ondersteunen met tips, advies en materialen; via haar reguliere kanalen biedt OCB haar materialen online aan; de onderwijsbibliotheek van het OCB blijft de volledige zomer toegankelijk voor leerkrachten die actief zijn in een zomerschool; een intervisiemoment voor alle inrichters van zomerscholen op 23 juni 2021; en ten slotte, een evaluatie- en terugblikmoment in september voor alle zomerscholen.

De zomerscholen zijn er voor die leerlingen die dit extra aanbod écht nodig hebben: leerlingen met leervertraging die niet tijdens de schooltijd kan geredieerd worden en waarbij een intensieve begeleiding van 2 weken resultaten kan opleveren.

De VGC organiseert deze zomerscholen in nauw overleg met de schoolteams en rekent er dan ook op dat zij de leerlingen doorverwijzen op basis van een scherpe analyse.

Leerkrachten, leerlingen en ouders hebben in coronatijden hard gewerkt om alle leerlingen te bereiken met hoogstaand afstandsonderwijs. Toch is er ongerustheid over leerachterstand bij de meest kwetsbare leerlingen. Via de zomerscholen geeft de VGC de leerlingen de kans om die achterstand in te lopen, hun slaagkansen te stimuleren en talenten te ontdekken.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Dit klinkt goed. Ik ben blij met het succes. De Vlaamse Gemeenschap wil hiervan een jaarlijks terugkerend fenomeen maken. Het kan nuttig zijn om dit permanent te maken. Het is wederom iets waar de VGC al langer op inzet en dat nu veralgemeend wordt. Is het aanbod van de clusteraanvragen van gemeenten voorbehouden voor de leerlingen van die gemeenten? *Het collegelid knikt bevestigend.*

Welke basisscholen en secundaire scholen leiden actief toe naar het VGC-aanbod? Waarom hebben de andere scholen zich niet aangesloten?

Collegelid Sven Gatz: De lijst van de deelnemende scholen aan het VGC-aanbod voor de zomerscholen zal aan de Raad worden bezorgd. De vraag over de andere scholen zal ik richten aan het OCB. Ik zal het antwoord zo snel mogelijk bezorgen aan de heer Gilles Verstraeten en de Raad.

Potentiële samenwerking tussen de Bûmplanters en Brusselse scholen

De heer Arnaud Verstraete (Groen): De Brusselse Bûmplanters gaan in samenwerking met secundaire scholen uit de Vlaamse Rand speelplaatsen groener maken. Leerlingen en ouders worden bij het educatief en groen project betrokken. Ze gaan dus meer bomen planten. Wij zijn hier met Groen zeer enthousiast over. Vlaams Minister van Onderwijs Ben Weyts ondersteunt de actie en trekt er 25.000 euro voor uit.

Ik zie dit natuurlijk ook graag gebeuren in onze Brusselse scholen. En dat kan, want in het Bestuursakkoord 2019-2024 staat het voornemen om de speelplaatsen te vergroenen, onder meer via de schoolcontracten die een gewestelijk instrument zijn.

Welke inspanningen heeft het collegelid sinds zijn aantreden gedaan om de speelplaatsen groener en avontuurlijker te maken voor onze kinderen? Heeft hij over dit project contact gehad met NoWayBack, de vzw achter de Bûmplanters? Gaan Brusselse scholen ook kunnen genieten van

een gelijkaardig project? Wat staat er concreet op de planning voor volgend schooljaar en welk budget staat er tegenover?

Ik weet dat er gewerkt wordt aan de renovatie van speelplaatsen en dat het collegelid voorstander is van vergroening, maar ik stel vast dat dit niet systematisch gebeurt. Na renovatie zien speelplaatsen er niet altijd groener en avontuurlijker uit.

Collegelid Sven Gatz: Het is goed om hier een boompje op te kunnen zetten over de vergroening van de speelplaatsen. Het project waar de heer Arnaud Verstraete naar verwijst, gaat om een pilootproject van Vlaams minister Ben Weyts en is enkel gericht aan de secundaire scholen, gelegen in de Vlaamse Rand. De minister trekt er 25.000 euro voor uit en wil zo de scholen de kans geven hun gebetonneerde speelplaats te vergroenen.

In Brussel financiert de VGC reeds vele jaren het avontuurlijker maken en het vergroenen van de speelplaatsen in het Nederlandstalig onderwijs, niet enkel in het secundair onderwijs, maar ook in de basisscholen.

In december 2013 werd het pilootproject ‘Speelplaatsen’ opgestart. Via dit pilootproject kregen enkele scholen de kans om hun speelplaats om te vormen tot een uitdagende speelomgeving en een prachtige leeromgeving met vergroening.

In maart 2015 werd, op basis van de ervaringen van de pilootprojecten, de oproep ‘BuitenSpel’ gelanceerd, een subsidielijndie vandaag nog steeds loopt en die haar succes heeft bewezen. Via het project ‘BuitenSpel’ krijgen de Nederlandstalige scholen in Brussel de mogelijkheid hun buitenruimte aan te passen, met focus op natuurbeleving en natuurlijke speelelementen; de participatie van ouders en buurt; het multifunctioneel gebruik van de ruimte, waaronder ook voor sport en spel; en ten slotte, de duurzaamheid van de inrichting.

Om tot een kwaliteitsvol en creatief speelplaatsgebeuren te komen, is het belangrijk dat het schoolteam, samen met ouders, buurt en Brede School partners, een gezamenlijke visie onderschrijft.

Bij deze trajecten op maat, worden de scholen ondersteund, gecoacht en geïnspireerd door het OCB, MOS (Milieuzorg op School) en Leefmilieu Brussel. Scholen zijn vrij om ook andere samenwerkingsverbanden aan te gaan.

Intussen hebben 125 scholen een subsidie ontvangen in het kader van het project ‘BuitenSpel’, en dit voor een totaalbedrag van bijna 12 miljoen euro. Van die 125 subsidies zijn er reeds 57 tijdens deze legislatuur toegekend. We zitten dus al ruim over de helft van alle scholen.

Het staat de scholen echter vrij om samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere partners, zoals NoWayBack, de vzw achter de Bûmplanters. Ik juich dat zeker ook toe. Zo hebben de Bûmplanters sinds 2017 meegeholpen bij het vergroenen van volgende scholen: Droomboom Laken, GBS Paviljoen Schaarbeek, De Muziekladder Schaarbeek, De Knapzak Sint-Agatha-Berchem, De Stadsmus Oudergem, Regenboog Sint-Jans-Molenbeek, Zavelenberg Sint-Agatha-Berchem, Hendrik Conscience en Emanuel Hiel Schaarbeek en ten slotte, de Wemelweide Watermaal-Bosvoorde.

Als VGC hebben we ervoor gekozen om de beschikbare middelen zo efficiënt en zo maximaal mogelijk in te zetten ten voordele van de scholen zelf. De scholen worden begeleid om hun speelplaats op participatieve wijze te ontwerpen en tot een begroot inrichtingsplan te komen. We werken prioritair samen met het OCB, MOS en Leefmilieu Brussel.

Sinds 2013 kunnen onze scholen hun speelplaats ombouwen tot een speelplaats met toekomst en daartoe aanspraak maken op een 'BuitenSpel'-subsidie van de VGC. Aandacht voor natuurbeleving, natuurlijke speelelementen en duurzaamheid zitten absoluut in die subsidie vervat.

Daarnaast heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest recent de oproep 'Operatie Re-creatie' gelanceerd met het oog op de vergroening van schoolpleinen. De oproep spitst zich toe op hoofdzakelijk de speelplaatsen van scholen gelegen in dichtbevolkte wijken met weinig groene ruimte in de buurt en is gericht naar alle onderwijsnetten en alle types onderwijs en taalregimes. Er werd daartoe 5 miljoen euro uitgetrokken en scholen kunnen tot 300.000 euro subsidie aanvragen. De ervaring leert dat onze vergroening gebeurt met subsidies van 80.000 tot 120.000 euro per speelplaats. Het doel is dus om zoveel mogelijk speelplaatsen te vergroenen met het beschikbare budget.

De coördinatie is in handen van Leefmilieu Brussel in samenwerking met de Dienst Scholen van *perspective.brussels*.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Het is goed nieuws dat er met 'Operatie Re-Creatie' vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meer middelen komen voor de vergroening. Ik begrijp ook de keuze om zoveel mogelijk speelplaatsen aan te pakken met het bestaande budget. Er zijn alleen maar voordelen aan het groener maken van speelplaatsen en er bomen planten, zoals het wegwerken van het hitte-eiland effect, gezondere lucht en avontuurlijk spelen. Tim Gill, een specialist in de ontwikkeling van een aantrekkelijke stadsomgeving voor kinderen, benadrukt heel sterk dat avontuurlijk spelen integraal deel uitmaakt van de gezonde ontwikkeling van een kind. Dit zijn dus uitstekende investeringen.

Weet het collegelid hoeveel scholen van de VGC vandaag al beschikken over een groene speelplaats? Dat zou ook toelaten om de evolutie over de tijd heen te kunnen inschatten.

Vergroening kan ook op verschillende manieren worden ingevuld. Een boom op een speelplaats betekent niet automatisch dat het een groene speelplaats is. Het blijft een kwestie van stappen vooruit zetten. Er moet ruimte blijven voor verbetering, ook na een eenmalige ingreep.

Collegelid Sven Gatz: Het werk is inderdaad nooit af. We zullen de lijst bezorgen van de scholen die de voorbije jaren al hebben ingetekend op de 'BuitenSpel'-subsidie. We zitten ruim over de helft, maar er is nog werk. We zullen bekijken hoe we de middelen vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zo goed mogelijk kunnen inzetten. Het is een ruwe schatting, maar ik denk dat we nog 5 jaar nodig hebben om alle Nederlandstalige scholen in Brussel aan te pakken.

Er ligt nog genoeg werk op de plank. Het werk is nooit af, maar we werken voort.

De heer Arnaud Verstraete (Groen): Bedankt voor uw enthousiasme en doorzettingsvermogen.

- *Het incident is gesloten.*

ACTUALITEITSDEBAT (R.v.O., art. 60, 5, c)

Dreigende sluiting van de consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Door de nieuwe Vlaamse regelgeving dreigt een deel van de Brusselse consultatiebureaus van Kind en Gezin de deuren te moeten sluiten. Dat lazen we op 17 juni 2021 in *Bruzz*. De reden is dat ze niet voldoen aan de nieuwe Vlaamse regelgeving, die inzet op schaalvergroting. In de Brusselse realiteit is zo'n schaalvergroting evenwel moeilijk te realiseren. In Brussel is het Nederlandstalige preventieve gezinsondersteunende aanbod verspreid over de 19 gemeenten en bedient het een bepaalde, specifieke doelgroep: Nederlandstaligen en anderstaligen die naar de Nederlandstalige consultatiebureaus worden doorverwezen, bv. omdat ze bevallen zijn in een Nederlandstalig ziekenhuis.

Het spreekt vanzelf dat het dramatisch zou zijn als dat aanbod wegvalt. Zeker voor kwetsbare gezinnen is de ondersteuning en informatie van de bureaus van Kind en Gezin van cruciaal belang voor zo gezond mogelijke eerste levensjaren van hun kinderen. Daarnaast is het essentieel dat ouders in het Nederlands terecht kunnen voor de belangrijke vragen rond de ontwikkeling, vaccinatie en opvoeding van hun kind.

Enkele dagen geleden hielden we in het Vlaams Parlement een – nogal steriele – discussie over de Gemengde Ambtelijke Commissie Brussel (GACB), de Brusselnorm en de Brusseltoets. Nu ondervinden we aan den lijve wat er gebeurt als Vlaamse regelgeving niet wordt getoetst aan de Brusselse realiteit. Wij hebben hier in de hoofdstad specifieke noden, waarmee rekening moet worden gehouden. Hoeveel van de 19 Brusselse consultatiebureaus dreigen te moeten sluiten?

Aan welke normen uit de nieuwe Vlaamse regelgeving voldoen de Brusselse consultatiebureaus niet, waardoor ze met sluiting bedreigd worden? Is er een probleem met het bereik van de consultatiebureaus? Zo ja, waaraan ligt dat? Verloopt de doorverwijzing bv. stroef? Voldoet de infrastructuur niet? Zijn er te weinig samenwerkingsverbanden?

U hebt een overleg gepland met de bevoegde Vlaamse minister. Welke argumenten zult u daar aandragen? Wat zult u doen om de sluiting van de consultatiebureaus tegen te houden?

Voorzitter: de heer Fouad Ahidar

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ouders en personeelsleden zijn ongerust over de dreigende sluiting van consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel. De vorige spreker schetste de redenen voor de sluiting al. Net als de betrokkenen vinden wij dat het belang van de consultatiebureaus niet kan worden onderschat. Het is belangrijk voor de aanwezigheid van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Als we een onvoldoende groot aanbod hebben, dan zullen ouders al gauw overstappen naar het *Office de la Naissance et de l'Enfance* (ONE), de Franstalige tegenhanger. De vrees bestaat dat wanneer er beknipt wordt op het aantal vestigingen, op het aanbod en de fijnmazigheid, de Franse Gemeenschap geleidelijk aan de preventieve gezinsondersteuning helemaal zal overnemen.

Volgens mij kan de VGC hier een belangrijke rol spelen. Ze kan de infrastructuur helpen bundelen en mee nadenken over de diensten van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. Op die manier zou tegemoetgekomen kunnen worden aan een deel van de bekommernissen van de Vlaamse overheid.

We vernamen dat het geplande overleg tussen u en Vlaams minister van Welzijn Wouter Beke is uitgesteld. Wat zijn de uitgangspunten van het College bij het overleg met de minister? Welke voorstellen wilt u hem voorleggen?

Wat wil de VGC doen om de zichtbaarheid van de Vlaamse Gemeenschap op het terrein, en zeker ook in dit domein, op peil te houden, te optimaliseren of misschien zelfs te versterken? We moeten immers ambitieus durven te zijn.

Ziet het College tot slot mogelijkheden om naar aanleiding van dit dossier de dienstverlening in de zorg van de Vlaamse Gemeenschap binnen het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad te verstevigen?

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Gisteren ontplofte er op *Bruzz* een bom: alle consultatiebureaus van Kind en Gezin dreigen hun erkenning te verliezen en moeten misschien sluiten. Hoe is dit mogelijk?

De consultatiebureaus en huisbezoeken van Kind en Gezin zijn een enorme meerwaarde voor kersverse Brusselse ouders. Ik heb zelf van de diensten genoten. Als je pas ouder bent geworden, moet je nog heel veel leren. Dan ben je heel blij dat niet alleen je kindje goed wordt opgevolgd, maar dat je ook als ouder ergens terecht kunt met al je vragen. Bij Kind en Gezin kan dat.

Ook op sociale media, in Facebookgroepen van Nederlandstalige Brusselse ouders bv., regende het reacties op het bericht. Begrijpelijk, want ouders zijn ongerust. Het bijzondere was dat ook werknemers van Kind en Gezin die in Brussel werken, reageerden op de post. Via Facebook, maar ook via een bericht op Belga, kwam ik te weten dat het niet de bedoeling zou zijn dat er bureaus gesloten worden en dat de sluiting van het consultatiebureau in Vorst volledig losstaat van de nieuwe Vlaamse regelgeving.

Ik weet zelf niet hoe de zaak precies zit, maar het nieuws op *Bruzz* sloeg in elk geval wel in als een bom. De tegencommunicatie was alvast stukken geruststellender, maar ik wil weten wat er precies gaande is. Waarom lopen de consultatiebureaus het risico niet langer in orde te zijn met de regels? Hoe komt dat? Met welke problemen worden ze concreet geconfronteerd? Er wordt vaak gezegd dat Brussel een geval apart is, maar dat geldt bv. voor Antwerpen toch ook? Wat is er precies aan de hand?

Wanneer staat uw volgende overleg met Vlaams minister Wouter Beke gepland? Ik las dat dat moest worden uitgesteld. Hebt u in het verleden al contact met hem over deze zaak gehad? Wat waren toen de struikelblokken?

Mevrouw Khadija Zamouri (Open Vld): Ook ik ben uiterst bezorgd. Voor kersverse ouders is ‘naar de weeg gaan’ of een thuisbezoek van Kind en Gezin nog altijd een begrip. Zelf heb ik nog heel levendige herinneringen aan die periode: je moet nog alles leren, een handleiding is er niet. Voor kansarme gezinnen is het nog belangrijker dat ze terechtkunnen bij het consultatiebureau, dat zij bijna als een artspraktijk beschouwen en waarvan ze weten dat hun kind er goed opgevolgd wordt. Vaak voelen zij ook schaamte om bezoekers thuis te laten komen. Liever verplaatsen ze zich naar het consultatiebureau.

Dit is ontzettend jammerlijk nieuws, zeker in een gewest als Brussel, met zijn grote aandeel aan jonge kinderen. Decreten die in Vlaanderen worden opgesteld en vervolgens in Brussel uitgevoerd, botsen soms met de grootstedelijke realiteit. De Vlaamse overheid heeft nieuwe normen inzake huisvesting en minimale dienstverlening vastgelegd. In 2019 kregen de Brusselse consultatiebureaus 3 jaar de tijd om zich aan te passen aan de regels. Die periode loopt binnenkort af.

Hoe komt het dat de Brusselse situatie niet conform de nieuwe regels is? Hoe komt het dat we het in Brussel niet klaargespeeld hebben om tegemoet te komen aan de nieuwe uitdagingen en vereisten? Is het kalf intussen verdronken, of is er nog hoop? Ik hoop natuurlijk op het laatste.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Als nieuwe ouder kan ik enkel beamen wat de collega's al hebben gezegd over het belang van de diensten van Kind en Gezin. Binnen de VGC en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) gaat het vaak over het belang van een zorgaanbod in eigen taal. Zowel bij urgente als bij intieme zaken – zoals een kind krijgen en daar ineens de zorg voor moeten opnemen – is het belangrijk dat dat in je eigen taal kan.

Het artikel van *Bruzz* verbaasde en verontrustte mij dan ook. Ongetwijfeld heeft ook het ONE een fantastische dienstverlening, maar net zoals het bij de politie of in het ziekenhuis belangrijk is om in eigen taal terecht te kunnen, geldt dat ook voor de zorg voor een pasgeboren kind.

Ik deel de bezorgdheid van de collega's en had graag van de collegevoorzitter geweten of er overleg is geweest. Zijn er, behalve de nieuwe regelgeving, nog andere elementen die tot een intrekking van de erkenning zouden kunnen leiden?

Hoe ziet de collegevoorzitter de toekomst? Het is belangrijk dat de lokale Kind en Gezinbureaus hun nabijheidsfunctie blijven vervullen. Een groot en gecentraliseerd Huis voor het Kind zou bepaalde voordelen kunnen hebben, maar nabijheid is ook belangrijk, zeker als het over heel kleine kinderen gaat.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: De brede steun voor de consultatiebureaus verheugt mij. Elke ouder onder ons zal zich ongetwijfeld herinneren wat het betekende om terecht te kunnen bij zo'n consultatiebureau, en zeker voor gezinnen in een kwetsbare situatie is de impact van zo'n consultatiebureau heel groot.

De consultatiebureaus werken heel laagdrempelig en bereiken daardoor een publiek dat op andere manieren moeilijk wordt bereikt. Hun meerwaarde is dan ook enorm. Het feit dat wij in België zo'n goede preventieve gezondheidszorg voor kinderen kennen, is voor een groot stuk te danken aan deze consultatiebureaus, 'de weeg' in de volksmond.

Ik wil eerst de aanleiding schetsen voor wat er gaande is. Er is een nieuwe regelgeving betreffende de consultatiebureaus. Dat besluit van de Vlaamse Regering, goedgekeurd in oktober 2018 en van kracht sinds januari 2019, legt de consultatiebureaus in Vlaanderen en Brussel een aantal normen op, zowel wat de infrastructuur als de minimale schaalgrootte betreft. Veel Brusselse consultatiebureaus behalen die normen niet. Zoals mevrouw Khadija Zamouri al zei, kregen de Brusselse bureaus daarop een overgangperiode van 3 jaar, tot eind 2021. Het was de bedoeling dat er in die tussentijd een plan zou worden uitgewerkt om zich aan te passen aan de nieuwe regelgeving. Dat is soms gemakkelijker gezegd dan gedaan. Zo stond er in de regels dat de sector het preventieve consultatieaanbod optimaal moest spreiden in het gewest. In het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest is dat niet vanzelfsprekend. Het ONE en Kind en Gezin opereren hier naast elkaar en 'nabijheid' is niet altijd uitsluitend een kwestie van meters: wie bv. de Kleine Ring moet oversteken, kan op een gigantische mentale barrière botsen. Nabijheid, het ingebed zijn in een wijk, is ontzettend belangrijk, zeker in een stad als Brussel.

Voorlopig is er inderdaad nog geen geïntegreerd plan. Daardoor dreigen 10 van de 19 consultatiebureaus eind dit jaar hun erkenning te verliezen. We zijn het er wellicht allemaal over eens dat we dat niet mogen laten gebeuren. De expertise, de ervaring en het aanbod van Kind en Gezin mogen we niet verloren laten gaan.

Zo meteen ga ik in op de schaalgrootte, eerst wil ik het hebben over de infrastructuur. Samen met de organisatoren moeten we vanuit de VGC oplossingen vinden voor de infrastructuur-problemen. Infrastructuurnormen worden opgelegd. De VGC komt in dat verband ook graag tussenbeide omdat bij sommige consultatiebureaus problemen zijn vastgesteld. Sommige punten kunnen echt wel beter. In het nieuwe Investeringsplan 2021-2025 is daarvoor een budget voorzien. We zullen u dat plan binnenkort ook voorstellen. Zo zoeken we op dit moment voor 2 consultatiebureaus concrete oplossingen. We trachten ook goed samen te werken met het Agentschap Opgroeien en voor de verhuizing van consultatiebureaus voorzien we eveneens financiële middelen.

Voorts voorzien we subsidies voor de brede werking van de consultatiebureaus om de financiële leefbaarheid van de bureaus te behouden. Sommige bureaus zijn gehuisvest in gemeenschapscentra van de VGC wat wel helpt.

Het debat gaat vandaag vooral over de schaalgrootte. In haar nieuwe consultatiebureauwetgeving bepaalt de Vlaamse Regering dat consultatiebureaus minstens 210 consulturen per jaar moeten organiseren. Op basis van onze cijfers zouden zowat 10 van de 19 consultatiebureaus niet aan dat minimum voldoen, waaronder het consultatiebureau in Vorst. Daarnaast wordt verwezen in de media. De keuze voor de schaalgrootte had praktische redenen, maar is ook vanuit een streven naar efficiëntie ingegeven.

Wie al in contact kwam met een dergelijk bureau weet waarvan ik spreek. De consultaties worden in zittingen georganiseerd. Het betreft blokken van een halve werkdag tijdens dewelke kindjes worden onderzocht, gewogen, gemeten en ingeënt. Als te weinig kinderen worden bereikt, kent het Agentschap Opgroeien onvoldoende consulturen toe. Het is maar met dat aantal uren dat zittingen worden georganiseerd, elke 2 of 3 weken of zelfs maar eens per maand. Om een goede opvolging van vaccinatieschema's te garanderen is dat een veel te lage frequentie. Evenmin is het een toonbeeld van toegankelijke dienstverlening voor ouders. Op een consultatie zou men geen weken moeten wachten. Zeker voor een pasgeboren baby is een week erg lang.

Er zijn dus praktische overwegingen zoals een goede opvolging van vaccinatieschema's, die heel belangrijk zijn. Het is zaak zittingen goed te organiseren. Ons standpunt is dat we er op een andere manier naar moeten kijken. Met een laag bereik moet het toch mogelijk zijn om voldoende zittingen in te plannen. We moeten gewoon afstappen van zittingen in halve werkdagen. Organisatorisch is dat misschien wat complexer, maar het is belangrijk het aantal bureaus niet te verminderen omdat daardoor de afstand vergroot en de toegankelijkheid verloren gaat. Bovendien betekenen 19 consultatiebureaus voor heel Brussel niet dat er een in elke wijk zou zijn. In Brussel is er zeker geen overaanbod aan consultatiebureaus. Als we zien wat grote broer ONE aan aanbod heeft, zijn we zeker niet overal aanwezig.

Voor de VGC mag de spreiding zeker niet achteruitgaan. Gezinnen die in Brussel willen aansluiten bij het Nederlandstalig aanbod voor dienstverlening, zijn voor ons van groot belang. Voor gezinnen

met een pasgeboren kind is het zeer belangrijk dat de dienstverlening zich in de nabije buurt bevindt. We pleiten dus voor het behoud en zelfs voor een voortdurende verbetering van de spreiding van de consultatiebureaus in Brussel. Ook pleiten we voor creatieve oplossingen die niet louter vanuit de efficiëntie worden bedacht.

De vraag die we Vlaams minister Wouter Beke willen voorleggen, is om de erkenning van de huidige consultatiebureaus opnieuw met een aantal jaren te verlengen zodat we hierover rustig kunnen overleggen, een transitie mogelijk kunnen maken en kunnen nagaan of geen andere oplossingen mogelijk zijn. We kunnen immers niet toelaten dat meer dan de helft van onze consultatiebureaus zouden sluiten.

In de media stond te lezen dat een overleg was geannuleerd omdat Vlaams minister Wouter Beke andere urgente zaken moest afhandelen. Alle begrip daarvoor. Er zijn natuurlijk wel andere overlegmomenten geweest zoals tussen het kabinet van minister Wouter Beke en mijn kabinet. Maar ook tussen de administraties Opgroeien en de VGC en vzw Huis van het Kind en de consultatiebureaus. Er is dus veel overleg geweest. Een van de discussies ging over de subsidiëring. Momenteel stuurt het Agentschap Opgroeien erop aan om de subsidies van de consultatiebureaus aan vzw Huis van het Kind Brussel toe te kennen waarna zij het geld dan doorsturen. Dat voorstel is eind 2020 bij de sector geïntroduceerd. Zowel op het politieke als op het administratieve vlak heeft de VGC over deze plannen van de Vlaamse overheid haar zorgen geuit. We hebben van meet af aan aangegeven dat we dat geen goed idee vonden omdat men dan van een vzw een financieel doorgeefluik maakt. Dat is geen logische gang van zaken. Bovendien geeft men aan een vzw de verantwoordelijkheid om zowel de inplanting als de programmatie van de consultatiebureaus te plannen en we weten hoe moeilijk dat is. Het Agentschap Opgroeien draagt in eerste instantie verantwoordelijkheid aangezien zij de verpleegkundigen en artsen tewerkstellen. En het zijn deze verpleegkundigen die de gezinnen aan huis bezoeken en naar een consultatiebureau doorverwijzen.

De VGC heeft een regierol over het aanbod in handen. Het is dus logisch dat wij onze verantwoordelijkheid nemen en niet via een vzw werken.

Er moet ook zorgzaam worden omgesprongen met de huidige organisatoren. De schaalvergroting mag geen doel op zich zijn. Het lokale karakter van de bureaus moet behouden blijven. Een goede spreiding en bereikbaarheid is voor onze gezinnen cruciaal. Daarnaast zien we dat het voorstel door de sector niet wordt gedragen, noch door de consultatiebureaus, noch door het Huis van het Kind. Niemand is dus vragende partij.

Tot slot, heeft vzw Huis van het Kind een zeer moeilijk jaar achter de rug. Ze hebben al een jaar geen coördinator meer. Er is ook aanhoudende onduidelijkheid. En omdat het Agentschap Opgroeien dit voorstel wat lijkt door te duwen, heeft het voltallige bestuur van de vzw ontslag genomen. Recent is een nieuwe coördinator bij de vzw van start gegaan. We zijn hoopvol, maar we pleiten nu voor rust en stabiliteit in de sector.

De VGC is ervan overtuigd dat consultatiebureaus best niet op een eiland functioneren. Via contacten met het werkveld en met de overheid streeft de VGC naar voldoende spreiding, maar ook naar een manier waarop dienstverlening in de consultatiebureaus kan gekoppeld worden aan andere diensten, zoals een inloopteam of een kinderdagverblijf. We hebben in ons Investeringsplan 2021-2025 ook opgenomen dat we zoeken naar meer multifunctionele infrastructuur via fysieke huizen voor het kind waar verschillende diensten samenkomen. Er zijn ook consultatiebureaus in sommige gemeenschapscentra die daar in een breder verhaal zijn ingebed. Dat zijn belangrijke manieren om een win-win te verwezenlijken. Middelen zullen altijd beperkt zijn, maar we kunnen zoeken naar

manieren om actoren samen te brengen en te ondersteunen. Het overleg gaat voort, ook met de Vlaamse overheid. We hopen zo voor de consultatiebureaus een oplossing te kunnen uitwerken.

Mevrouw Els Rochette (one.brussels-Vooruit): Sommige punten waren niet heel duidelijk. Zo zouden sommige bureaus dreigen te moeten sluiten. Betekent dat misschien dat er te weinig gezinnen op consultatie komen? Is er een analyse gemaakt van gezinnen die zich van meet af aan bij de Nederlandstalige dienstverlening willen aansluiten? Ik ben het met u eens dat dit type dienstverlening laagdrempelig moet blijven. Schaalvergroting is misschien goed voor efficiëntiewinst, maar dat betekent niet dat lokale inplanting moet verminderen. Er zouden eerder meer dan 19 lokale bureaus kunnen ingeplant worden. Ik houd zeker niet vast aan een bureau per gemeente want dat komt misschien niet overeen met de noden.

Ik vermoed dat er te weinig kennis is van de noden en behoeften. Ik ben zelf van Vorst en mijn 3 kinderen zijn daar ook gevaccineerd. Als nieuwe Brusselaar met jonge kinderen is een dergelijk bureau vaak een opstap naar kennis over het Nederlandstalig netwerk. Ik steun zeker uw vraag naar uitstel en naar rust om de noden goed te analyseren en de dienstverlening dicht bij de gezinnen te houden, en ook om er meer dan 19 consultatiebureaus van te maken. Met mobiele teams kan men vele zaken organiseren. Dat hebben we nu met de coronavaccinaties wel gemerkt.

Samen met Kind en Gezin, het Agentschap Opgroeien en het Huis van het Kind daarover nadenken, is zeker een goede zaak.

De heer Dominiek Lootens-Stael (Vlaams Belang): Ik ben blij dat de collegevoorzitter onze bekommernissen deelt. Als ik het goed heb begrepen, zijn er in Brussel in totaal 94 consultatiebureaus. Dat betekent dat er zo'n 75 van ONE zijn. We halen zeker niet de vooropgezette 30 %. De Brusselnorm halen we niet. We moeten de Vlaamse overheid duidelijk maken dat we niet zomaar een lijn door heel Vlaanderen kunnen trekken. In Brussel is anders te werk gegaan. We moeten trouwens ambitieus zijn, zoals anderen het al stelden, en misschien zijn er zelfs meer dan 19 nodig. De Vlaamse minister moet weten dat we in Brussel in een zeer specifieke situatie verkeren. De VGC kan een belangrijke rol spelen. Haar expertise over infrastructuur kan daarbij helpen. Ze kan de Vlaamse overheid daarover de hand reiken. Ook in het Vlaams Parlement zal mijn partij hierover aan de alarmbel trekken. We zullen samen met u de Vlaams bevoegde minister aan de mouw trekken om te wijzen op de specificiteit van Brussel. Het zou absoluut onzinnig zijn om het terrein aan de Franse Gemeenschap over te laten omdat we op andere terreinen wel volop investeren. Ook hier moeten we volutaristisch optreden.

Mevrouw Cielkje Van Achter (N-VA): We zullen zeker nog terugkomen op deze punten. Uw antwoord was slechts een begin. U spreekt van een geïntegreerd plan om de erkenning te krijgen, maar dat plan is er nog niet. Wie moest dat plan opstellen? Gaat het om een enkel plan voor Brussel? Gaat het om een plan per consultatiebureau? Was het voldoende om een plan te hebben? Hoe gaat men over tot schaalvergroting? Moest men vandaag al over de nodige uren beschikken?

U zegt met betrekking tot de infrastructuur achter het decreet te staan. Daarmee ben ik het eens. Sommige bureaus zijn inderdaad heel verouderd zoals dat in Schaarbeek. Dat probleem wordt waarschijnlijk opgelost met de nieuwe bouwwerkzaamheden. Het gaat er in feite om een goede dienstverlening te verzekeren. Hoe komen we daartoe? Kan, als een bureau niet voldoende bezoekers aantrekt, er dan voor worden gezorgd dat we meer kinderen bereiken? Voor veel Brusselaars is dit een eerste stap naar contact met de Vlaamse Gemeenschap. Dat is zeer waardevol want nadien wordt je dan doorverwezen naar de bibliotheek, ga je naar school en zo meer. Het betreft een inbedding in onze gemeenschap in Brussel. De werking is cruciaal in Brussel.

Het is niet eenvoudig als een volledig team ontslag neemt. Het is dus een complex probleem, zeker na het coronajaar. Het is daarom zeker geen luxe om het 2 jaar uit te stellen. Zo kunnen we er werk van maken en alles op een rijtje zetten.

Het ideale is dat er in elke gemeente een consultatiebureau is, maar laten we toch ook pragmatisch en flexibel zijn. Laten we vooral kijken waar de noden zitten. Waar zitten de ouders die hulp nodig hebben en hoe kunnen we die aanbieden? Moeten we ter plaatse gaan? Of moeten de mensen naar een bepaalde plek komen? In gemeenten als Schaarbeek of Sint-Jans-Molenbeek wonen enorm veel mensen, dicht op elkaar. Anderlecht is dan weer supergroot.

De vraag is dus hoe we pragmatische voorstellen kunnen doen en ik kijk uit naar uw verdere bespreking met uw collega in de Vlaamse Regering.

De heer Pepijn Kennis (Agora): Het is belangrijk dat de collegevoorzitter dit opneemt en dat zij het belang inziet van deze dienstverlening. De lokale dienstverlening is belangrijk. Uitstel om orde op zaken te krijgen is 1 ding. Maar we moeten ook zien of de huidige regelgeving ook goed is voor Brussel. Die evaluatie moeten we zeker ook maken en we moeten structureler gaan kijken. Moet daar niet op een andere manier naar worden gekeken dan naar de rest van Vlaanderen? Die belangrijke afweging moeten we zeker maken. Maar ik hoop dat het zal lukken om orde op zaken te stellen.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik wil nog 1 ding expliciet weerleggen. Ik sta achter de doelstelling om een deftige infrastructuur en een goede dienstverlening te hebben, maar een schaalvergroting *an sich* ondersteunt de VGC niet. Je kunt er nooit tegen zijn om efficiëntiewinst te boeken, maar schaalvergroting als doel op zich steunen we niet. Als er een geïntegreerd plan moet komen, zit je natuurlijk gewrongen. Het was de bedoeling dat de sector daar zelf mee zou komen, en het is geen verwijt dat dat er niet is. We wisten zelf al dat dat geen realistische doelstelling was.

Bekendmaking is uiteraard belangrijk en daar wordt hard aan gewerkt door de mensen op het terrein, met verpleegkundigen die aan huis komen, die mensen doorverwijzen... Daar gebeuren dus mooie zaken. Vanuit de VGC hebben we ook een informatie-uitwisseling geïnstalleerd vanuit de lokale kinderopvang en de consultatiebureaus. Als een gezin kinderopvang aanvraagt, checken we automatisch of zij al bij een consultatiebureau zitten, en of we daar nog toeleiding moeten doen. Als je kijkt naar het aantal kinderen dat via de consultatiebureaus wordt bereikt en naar de kinderopvang of de kleuterschool gaat, zien we dat er nog marge is voor verbetering. Daar moeten we dus echt op inzetten.

Ik vind het niet nodig om een consultatiebureau in elke gemeente te hebben. Het is wel belangrijk om toegankelijk en bereikbaar te zijn, om een goede dienstverlening te hebben. In Anderlecht zijn er mooie voorbeelden van organisaties die samenwerken, waar je dus een geïntegreerde werking hebt, en daar moeten we inspiratie opdoen. Hoe kunnen we bestaande werkingen samenbrengen, krachten bundelen?

Er is een overleg met Vlaams minister Wouter Beke uitgesteld, maar ik heb niet het gevoel dat hij niet bezorgd is. Hij heeft gezegd dat zij uiteraard ook die dienstverlening willen behouden. Het is dus niet de bedoeling om te stoppen met de consultatiebureaus in Brussel. Er is nu een goede *wake up call* en we blijven druk zetten om oplossingen te vinden en liefst snel, want het gaat om mensen en om een sector die zijn toekomstperspectief niet kent. Volgende week donderdag is er een

overleg met Vlaams minister Wouter Beke en ik reken erop dat we samen een oplossing kunnen uitwerken. We zullen daar zeker voor ijveren.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Ik ben ervan overtuigd dat u het dossier opneemt en ik ben blij te horen dat ook Vlaams minister Wouter Beke vindt dat er een oplossing moet worden gevonden. Het was een echte bom op *Bruzz*. Heel wat ouders zijn ongerust gemaakt en dat was misschien niet nodig. Vandaag hoor ik dat iedereen aan een oplossing werkt.

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt: Ik ga ervan uit dat we die oplossing kunnen vinden en dat het gezond verstand zal komen, maar ik ben niet bevoegd voor die erkenningen. Ik moet voor een oplossing dus naar Vlaanderen kijken. Ik zal vanuit deze Raad zeker een kamerbreed gedragen vraag overmaken aan de minister.

Mevrouw Cieltje Van Achter (N-VA): Het verhaal dat we vandaag gehoord hebben is veel genuanceerder dan wat we gisteren in *Bruzz* gelezen hebben, gelukkig maar. Ik hoop dat de ongerustheid bij de vele ouders niet terecht is.

- Het incident is gesloten.

- De vergadering wordt om 12.39 uur gesloten.*
- De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN**Commissievergaderingen - verslagen**

Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport van 25 mei 2021

Vraag om uitleg en vraag

INTEGRAAL VERSLAG

– Stuk 783 (2020-2021) – Nr.1

Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin van 1 juni 2021

- Verslag uitgebracht door mevrouw Cieltje Van Achter betreffende het voorstel van resolutie over pleegzorginitiatieven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 762 (2020-2021) – Nr.4

Besloten Commissie voor Algemene Zaken, Financiën & Begroting en Stedelijk beleid van 8 juni 2021

- Verslag uitgebracht door de heer Guy Vanhengel betreffende de Rekening voor het dienstjaar 2020 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en Rekening van het Reservefonds

SAMENVATTEND VERSLAG

– Stuk 9B (2020-2021) – Nr.1

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door mevrouw Carla Dejonghe en de heer Jan Busselen.

TREFWOORDENREGISTER

Actualiteitsdebat

Zie - Dreigende sluiting van de consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel

Dreigende sluiting van de consultatiebureaus van Kind en Gezin in Brussel, blz. 32

Hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs, blz. 17

Organisatie van jeugd- en sportactiviteiten tijdens de zomervakantie, blz. 25

Potentiële samenwerking tussen de Bûûmplanters en Brusselse scholen, blz. 29

Rapport van de GACB, blz. 9

**Rekening voor het dienstjaar 2020 van de Raad van de Vlaamse
Gemeenschapscommissie en rekening van het Reservefonds**

Bespreking, blz. 4

Stemming, blz. 4

Taalscreenings in het kleuteronderwijs, blz. 20

Taalstimulering tijdens de VGC speelpleinwerking, blz. 5

Vragen

Zie - Organisatie van jeugd- en sportactiviteiten tijdens de zomervakantie

- Potentiële samenwerking tussen de Bûûmplanters en Brusselse scholen

- Zomerscholen

Vragen om uitleg

Zie - Hervorming van schoolvakanties in het Franstalig onderwijs

- Rapport van de GACB

- Taalscreenings in het kleuteronderwijs

- Taalstimulering tijdens de VGC speelpleinwerking

Zomerscholen, blz. 27